

FOLKETINGET

Kulturudvalget

Til: Udvalgets medlemmer
Dato: 20. september 2019

**Meddelelse om materiale fra Kulturudvalgets møde med
deputationer på Kulturmøde Mors fredag den 23. august
2019**

Vedlagt omdeles dagsorden fra Kulturudvalgets møde på Kulturmøde Mors
2019 og materiale fra de deputationer, som deltog.

Med venlig hilsen
Aicha Esdam,
udvalgsassistent

Dagsorden for Kulturudvalgets møde på Kulturmøde Mors fredag den 23. august 2019

Mødedato: 23. august 2019
Tidspunkt: kl. 9.00
Sted: Musikværket, SAL 2

Dagsorden

23. august 2019

1. Kort introduktion.
2. Modtagelse af deputationer fra:
 - a) Kl. 9.05
Viborg Kommune og Viborg Museum vedr. Viborg Museums forsknings- og udstillingsplaner.
 - b) ca. kl. 9.25
Nukiga vedr. inputs til, hvordan kunst og kultur kan skabe større fællesskab i Rigsfællesskabet.
 - c) ca. kl. 9.45
Billedkunstnernes Forbund vedr. styrkelse af kunstens rammer, herunder kunstens placering i hele landet, kunsttalenter m.v.
 - d) ca. kl. 10.05
Genklange vedr. Den Rullende Koncertsal – Klassisk Musik for Børn og Bamser i hele landet.

Fra: Brian Wiborg [<mailto:brwi@viborg.dk>]

Sendt: 9. august 2019 13:12

Til: Jette Christensen <Jette.Christensen@ft.dk>

Emne: Anmodning om foretræde for Folketingets Kulturudvalg

Kære Jette Christensen

Viborg Kommune og Viborg Museum anmoder hermed om foretræde for Folketingets Kulturudvalg ved først givne lejlighed. Dette sker i sammenhæng med et foretræde for det tidligere kulturudvalg i februar 2019, hvor vi nu ifm. ansøgning om midler fra finansloven 2020 ønsker foretræde for det nye udvalg.

Formålet er at præsentere Viborg Museums forsknings- og udstillingsplaner i forbindelse med 75-året for retsopgørets begyndelse efter 2. verdenskrig i 2021. Udstillingerne vil blive en del af det nye Viborg Museum, der åbner i den tidligere Vestre Landsretsbygning i Viborg netop i 2021. Vi ønsker samtidig at drøfte muligheden for en statslig medfinansiering på i alt 10 mio. kroner.

Deputationen vil bestå af Steen Lindgaard, Kulturchef i Viborg Kommune, samt undertegnede.

Vedhæftet bilag: Ansøgning om midler fra Finansloven til udstillinger og forskning vedrørende retsopgøret efter 2. verdenskrig og den danske retsstats historie.

Med venlig hilsen

Brian Wiborg
Museumschef

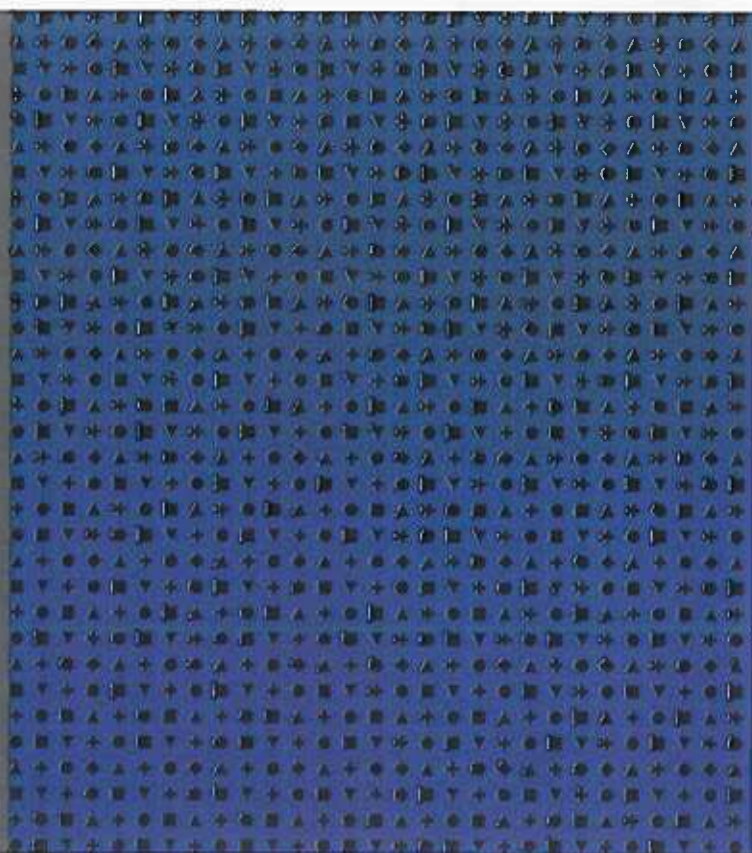
VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune
Kultur & Udvikling
Viborg Museum
Hjultorvet 4
8800 Viborg
Direkte tlf.: 87 87 38 00

www.viborg.dk

Retsopgøret efter 2. verdenskrig - 75 år efter

Foretræde for Folketingets Kulturudvalg
23. august 2019

Retsopgøret efter 2. verdenskrig

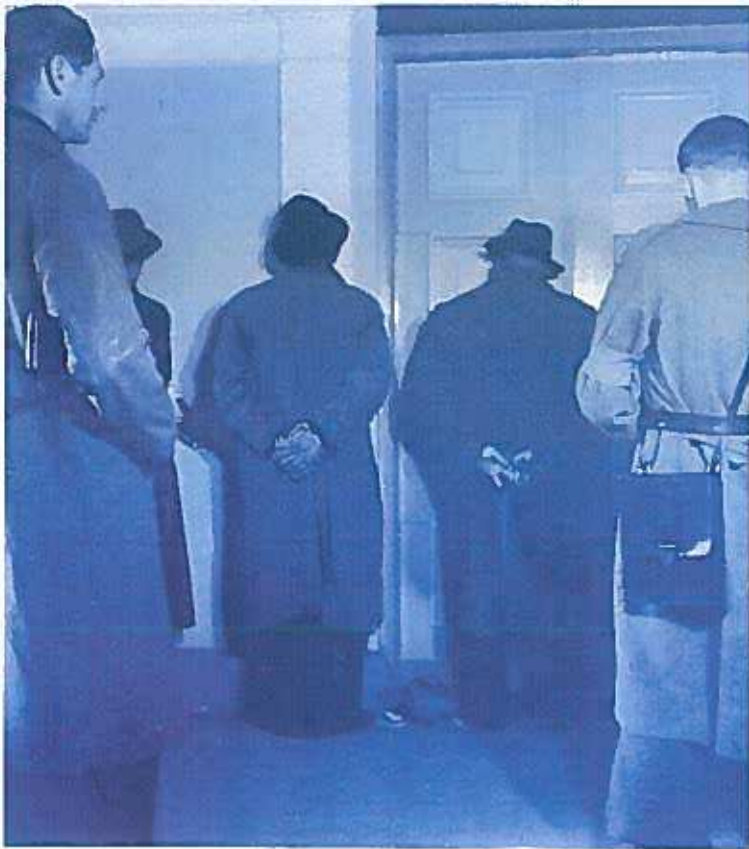
I 2021 er det 75 år siden, at afgørende dele af retsopgøret efter 2. verdenskrig begyndte.

Mere end 13.000 danskere blev i årene efter befrielsen dømt efter et tillæg til straffeloven vedtaget i juni 1945 med tilbagevirkende kraft til 9. april 1940.

46 danskere blev dømt og henrettet mellem 1946 og 1950. Heraf blev 16 dømt i Vestre Landsret i Viborg og henrettet i Undøllslund vest for byen.

Retsopgøret efter 2. verdenskrig er en helt central begivenhed i moderne dansk historie. Opgøret er vigtigt at kende til for at forstå, hvordan staten håndterede behovet for et retsligt opgør med dem, man anså som landsforrædere, i en yderst anspændt atmosfære med et stærkt politisk og folkeligt krav om et ublidt opgør.

I forbindelse med udviklingen af et nyt Viborg Museum, der åbner i den tidligere Vestre Landsretsbygning i Viborg i 2021, er der nu en enestående mulighed for at skabe ny nødvendig viden om retsopgøret og få formidlet historien for nuværende og kommende generationer.

Behov for viden om retsopgøret

Der er behov for at skabe ny viden om retsopgøret. Vi har kendskab til det praktiske forløb, men vi savner indsigt og forståelse af den kontekstuelle påvirkning af retsstaten, kendskab til andre landes håndtering af lignende situationer samt indsigt i paralleller til senere og nutidige begivenheder.

- Hvordan forholdt den demokratiske retsstat sig til centrale retslige principper i en kontekst af et politisk og folkeligt pres for meget hårde straffe?
- Hvordan udspandt denne problematik sig i andre sammenlignelige lande efter 2. verdenskrig?
- Hvordan kan man forholde disse generelle problematikker til andre senere og nutidige udfordringer for retsstaten?

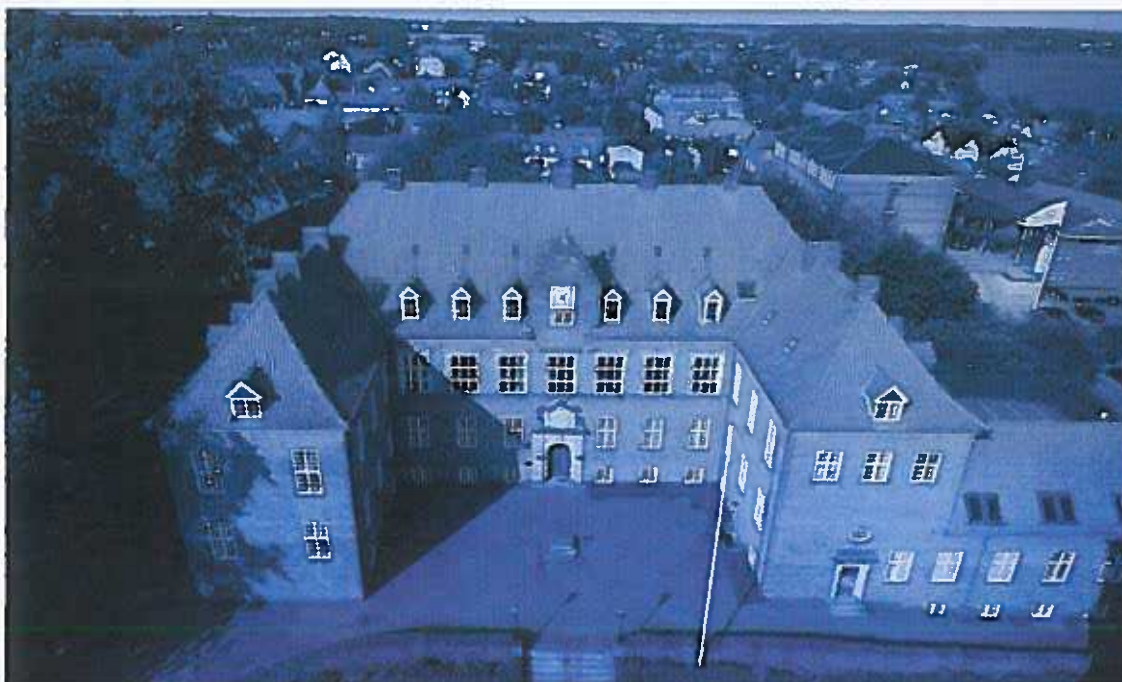

Behov for formidling af retsopgøret

I det nye Viborg Museum bliver 1000 års retshistorie et centralt tema – herunder formidlingen af retsopgøret efter 2. verdenskrig i en ny permanent udstilling. Udstillingen vil henvende sig bredt til mange målgrupper, og vigtig bliver formidlingen til børn og unge.

Vi oplever et udtalt manglende kendskab til historien om retsopgøret især blandt børn og unge. Udstillingen i det nye museum bliver derfor fulgt af undervisningsmateriale på flere niveauer og platforme til brug i hele landet.

- En ny permanent udstilling vil både formidle historien om retsopgøret samt involvere museumsgæsterne i de vanskelige etiske spørgsmål, der er forbundet hermed.
- Der vil blive udviklet undervisningsmateriale til brug på flere platforme til både folkeskoler og ungdomsuddannelser i hele landet.
- Udstillingen bliver placeret i den tidligere Vestre Landsretsbygning, hvor centrale dele af retsopgøret fandt sted.

Nyt Viborg Museum

Viborg Museum flytter til Viborgs tidligere Vestre Landsretsbygning, hvor det åbner i 2021 som et helt nyt bymuseum.

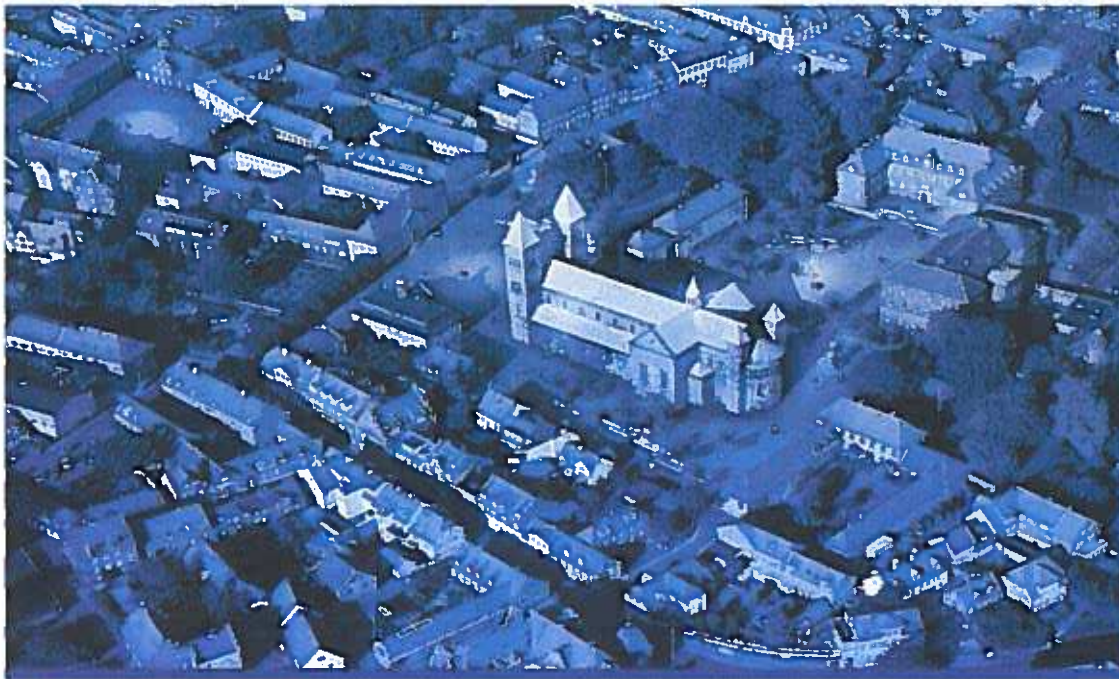
Museet skal fortælle 1000 års magthistorie i Danmark, som den har udfoldet sig i Viborg.

Det handler om konge, kirke, ret og demokrati.

1000 års retshistorie bliver den bærende fortælling i det nye museum.

NYT
VIBORG
MUSEUM

Domkirkequarteret

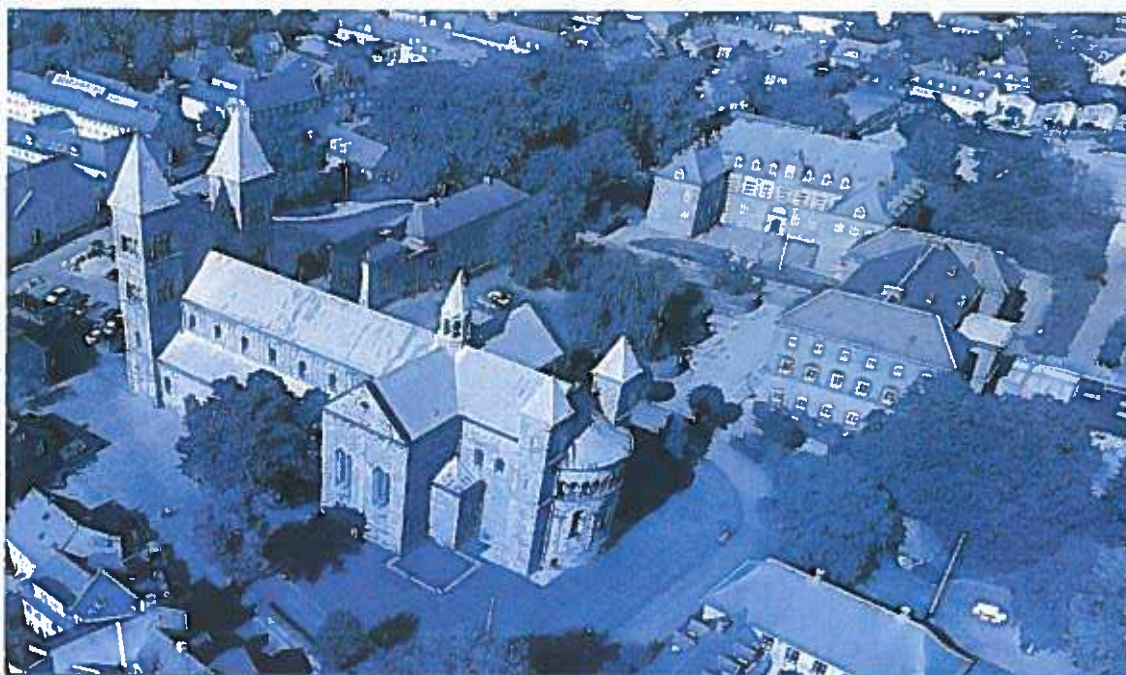
Domkirkequarteret i Viborg er en ny attraktion på nationalt niveau, der er færdigudviklet i midten af 2020'erne.

Domkirkequarteret består af:

- Viborg Domkirke
- Et nyt Viborg Museum
- Skovgaard Museet
- Viborg Kunsthall
- Stænderpladsen, Domkirkepladsen og Viborgs øvrige historiske bykerne

NYT
VIBORG
MUSEUM

Finansiering

Viborg Kommune og Viborg Museum anmoder om et statsligt engagement i finansieringen af det nye Viborg Museum.

- Der er et samlet finansierungsbehov for hele museumsprojektet på ca. 100 mio. kroner.
- Viborg Kommune medfinansierer museumsprojektet med ca. 75 mio.
- Tre private fonde har bevilget i alt 15,6 mio. til udstillinger.
- Der ansøges om i alt 10 mio. kroner fra Finansloven i 2020 eller fordelt over 2020 og 2021: 1,5 mio. til forskning og 8,5 mio. til udstilling om retsoppgøret og retsstatens historie.

NYT
VIBORG
MUSEUM

NYT MUSEUM OM DANMARKSHISTORIE I VIBORG

Ansøgning om midler fra Finansloven
til udstillinger og forskning vedrørende
retsopgeret efter 2. verdenskrig og den
danske retsstats historie.

VIBORG
MUSEUM

INDHOLDSFORTEGNELSE

ANSØGNING
Side 3

VISIONEN
Side 8

1.000 ÅRS DANMARKSHISTORIE I VIBORG
Side 9

ET NYT MUSEUM VÆRD
Side 11

DEN NYE MUSEUMSBYGNING
Side 12

FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM
Side 16

INSPIRATION
Side 23

MÅLGRUPPER
Side 26

MÅLSÆTNINGER
Side 31

ORGANISATION
Side 33

PROCES OG TIDSPLAN
Side 38

ØKONOMI
Side 37

KOMMUNIKATIONSPLAN
Side 40

ANSØGNING

I 2021 er det 75 år siden, at retsoppgøret efter 2. verdenskrig eskalerede. 2021 er samtidig året, hvor et nyt Viborg Museum åbner i selvsamme bygning, hvor vigtige passager af retsoppgøret fandt sted. Viborg Museum ansøger i den anledning om 10 mio. kroner fra Finansloven til forskning og formidling af retsstatens historie i Danmark med særligt fokus på retsoppgøret efter 2. verdenskrig.

DEN DØMMENDE MAGTS HISTORIE STÅR UFORMIDLET

Den moderne, demokratiske tredeling af magten med den lovgivende, dømmende og udøvende magt bygger på 1.000 års udvikling. Vedvarende forandringer af magtens struktur er mundet ud i, at vor tids demokrati og retsstat i Danmark er et af verdens mest fasttømrede og nyder en unik selvfølgelighed og tillid i befolkningen.

Demokrati og retsstat er imidlertid ikke en selvfølge, og vi oplever lande i Europa, hvor fundamentet herunder er usikre. Det minder os om aldrig at tage disse fænomener

for givet. Vi skal derfor vedholdende formidle historien om, hvordan retsstaten blev skabt, og hvilken afgørende funktion den har i et demokratisk samfund. Det skal vi gøre til både nuværende og kommende generationer.

Den dømmende magt og retsvæsenets 1000-årige historie i Danmark er tæt sammensnoet med Viborgs lige så lange historie. Det begyndte med, at vikingerne placerede et ting for enden af Hærvejen midt i Jylland. Tinget blev til et landsting, som i vor tid er blevet til Vestre Landsret. Landstinget var fra 1000-tallets begyndelse et

helt centralt element i udviklingen af Danmark som et kongedømme og som et land med lov og orden. Danmarks love fastgjordes ved landstinget og blev udmøntet herfra gennem hele middelalderen og helt til vor tid: fra sædvanelove til Lyske Lov, Danske Lov og Grundloven og med et væld af både vigtige og dramatiske begivenheder forbundet hermed gennem de mange århundreder.

Retsvæsenet er samtidig en grundpille i Danmarks demokrati, der står uformidlet i det danske museumslandskab. I et nyt Viborg Museum, der genåbner i Viborgs

tidligere Vestre Landsretsbygning i 2021, bliver historien om retsvæsen og demokrati i Danmark imidlertid helt central, og med dette vigtige fokus får museet en fremskudt position i den fremtidige dannelse af demokratiske borgere i Danmark.

NY VIDEN OG FORMIDLING OM RETSOPGØRET EFTER 2. VERDENSKRIG

Retsvæsenet har udviklet sig de sidste 1000 år gennem skiftende opfattelser af lov, straf og retfærdighed. Den mest skelsættende begivenhed i dansk retshistorie i nyere tid er retsopgøret efter 2. verdenskrig. 13.000 danskere blev dømt under retsopgøret efter nye love indført med tilbagevirkende kraft. Af disse modtog 46 krigsforbrydere den genindførte dødsstraf. Der blev ført retssag mod 16 af disse i selvsamme bygning, som

skal huse det nye Viborg Museum, og de blev efter Højesterets endelige dømsafsigt henrettet i Undallslund Plantage nordvest for Viborg.

Retsopgøret efter 2. verdenskrig er en uundværlig historie at kende til for at forstå de mange mekanismer, der er på spil i den moderne retsstat, og forstå hvordan vi som samfund forholder os til borgere, der handler mod landets interesser. Retsopgøret åbner således op for en række etiske dilemmaer, der er universelle i tid og rum. Det nye Viborg Museum bliver det museum i Danmark, der med retshistorien som omdrejningspunkt både oversætter tidernes forandringer inden for dette felt, skaber indsigt og forståelse for de grundlæggende byggesten i vores demokrati og bringer svære etiske dilemmaer i spil. Alt sammen på en

tilgængelig og forståelig måde for en bred målgruppe af børn, unge og voksne uanset baggrund og forkundskaber.

Formidlingen af retsopgøret vil ske i et særskilt udstillingsafsnit på det nye Viborg Museum. Her vil vi med moderne formidlingsmetoder fortælle historien på nuanceret vis, involvere skoleelever og museumsgæster i begivenhedsforløbet og samtidig inddrage dem i de svære etiske spørgsmål, der er forbundet med historien. Undervejs i udviklingen af udstillingerne vil vi fortsætte et igangværende projekt med inddragelse af gymnasieklasser i processen.

Ny viden skal desuden tilvejebringes for at sikre formidlingens løbthed og aktualitet. Vi ønsker at gennemføre en undersøgelse, der skal klarlægge væsentlige forhold

RESUMÉ

omkring retsopgøret og sammenlignende med øvrige retsopgør i Europa. Dette gør bedre at kunne forstå, hvad der skete og forstå baggrunden for Danmarks håndtering af krigsforbrydere. Tillige ønsker vi at sammenligne Danmarks retsopgør med andre besatte landes ditto efter 2. verdenskrig, eksempelvis Frankrig, Holland, Belgien og Norge. Forskningsdelen vil blive gennemført i relation til etablerede forskningsmiljøer vedr. besættelsehistorie, og projektet vil blive gennemført af Viborg Museums nyligt ansatte ph.d. i retshistorie, Dorte Lyngholm.

NYT MUSEUMSKONCEPT I DOMKIRKEKVARTERET

Viborg Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for Viborg Kommune. Museet blev stiftet i 1861 og har

været statsanerkendt siden 1960. I 2017 besluttede Viborg Kommune at flytte museet til den tidligere Vestre Landsretsbygning i Domkirke kvarteret. I slutningen af 2021 åbner museet for udstillingsoplevelser på internationalt niveau. Her skal hver enkelt gæst engageres i danmarkshistorien, som den har udfoldet sig i Viborg gennem 1000 år på en medrivende og lærerig måde. Udstillingerne bliver en sanselig palet af dramatiseret historiefortælling med film og animation og en spektakulær iscenesættelse af historien og museets samling. På den måde vil museet formidle viden og skabe refleksion og dialog om vores samfund og dets fundering i en tredeling af

Retshistorie, retsstat og demokrati bliver centrale omdrejningspunkter i udstillingerne og bliver et

satsningsområde for det nye museum på mange platforme.

Viborg Museum bliver samtidig en krumtap i Viborg Kommunes ambitiøse udviklingsplan for Viborgs domkirke kvarter. Visionen for Domkirke kvarteret er, at dets domkirke, institutioner, bygninger og byrum i fællesskab skal forene kulturarv, arkitektur og kunst som én samlet kulturattraktion. En attraktion, hvor synergien mellem domkirke og institutioner skal udnyttes optimalt til glæde for fremtidens borgere og turister og i et spændende og hidtil uset samarbejde på tværs af institutioner (se www.domkirkevarteret.dk).

Dette vil resultere i et helt nyt museumskoncept, hvor det nye Viborg Museum dækker behovet for et museum i Danmark med særlig fokus på retsvæsenets

RESUMÉ

historie, formidler hidtil uformidlet Danmarkshistorie i nær tilknytning til den nye samlede attraktion Domkirkekvarteret og under helt nye og spændende samarbejdsformer, som vil danne best practice for andre kulturinstitutioner i Danmark.

ØKONOMI

Det samlede museumsprojekt, inklusive køb af landsretsbygning, nyt magasin til museets samling, renovering af landsretsbygningen samt udvikling af nye udstillinger, har i alt et finansieringsbehov på ca. 100 mio. kroner.

Viborg Kommune investerer 64 mio. kroner i museumsprojektet og Viborg Museum 10 mio. kroner.

Restfinansieringen gælder museets nye udstillinger. Vi har tilsagn

fra bl.a. private fonde for 15,6 mio. kroner. Vi mangler 10 mio. kroner for at nå ambitionen.

Viborg Museum anmoder hermed om i alt 10 mio. kroner som statslig medfinansiering til realisering af forskning og formidling af retsoppgøret efter 2. verdenskrig i 2020, eller fordelt over 2020 og 2021.

Anvendelsen af midlerne vil fordele sig således:

- ◆ 1,5 mio. kroner til et postdoc-projekt om retsoppgøret
- ◆ 8,5 mio. kroner til udvikling og realisering af udstilling om retsoppgøret og retsstatens historie.

Driften af det nye Viborg Museum er sikret forlods, og Viborg Kommune er garant for museets bæredygtighed.

På de følgende sider uddybes visionen for det nye Viborg Museum. Her kan man læse om historien, vi vil fortælle i det nye museum, den kommende museumsbygning, ideer til udstillinger, inspiration fra andre museer, målgrupper, målsætninger, organisation og samarbejdspartnere, tidsplan og økonomi samt kommunikationsplan.

Jeg står naturligvis til rådighed, hvis yderligere information ønskes.

Venlig hilsen

Brian Wiborg
Museumschef

VISIONEN

I et nyt bymuseum for Viborg vil vi formidle Danmarkshistorien, som den har udfoldet sig i byen gennem kongemagt, kirkemagt, retsvæsen og demokrati i 1.000 år. Museet placeres i byens tidligere landsretsbygning og bliver samtidig en krumtap i udviklingen af Domkirke kvarteret i Viborg som en ny og samlet kulturattraktion på internationalt niveau.

Det nye Viborg Museum vil i museumsbygning og byrum henvende sig til både byens borgere og besøgende fra ind- og udland. I udstillingerne og al øvrig formidling vil vi underholde gæsterne og engagere dem i den store magthistorie og retshistoriens svære dilemmaer for derved at skabe viden om og refleksion over fortidens foranderlighed samt dialog om fremtidens magtstruktur og retsstat i Danmark.

1.000 ÅRS LOV- OG RETSHISTORIE I VIBORG

“

Der er omtrent midt i Jylland et meget navnkundigt sted, som dels på grund af sin høje beliggenhed, dels fordi der her i gamle dage hyppig har været holdt ofringer, på dansk tungemål kaldes Viberg. Der samles hyppigt store skarer fra hele Jylland, dels for at forhandle om de fælles anliggender, dels for at drøfte, hvorvidt lovene er retfærdige eller endnu gyldige og tillige give dem fasthed. Og hvad der dér er blevet fastslået med enigt samtykke af den forsamlede mængde, kan ikke ustraffet sættes ud af kraft i nogen egn af Jylland.

Ælnoth ca. 1120

1.000 ÅRS LOV- OG RETSHISTORIE I VIBORG

"Med lov skal land bygges" Sådan lyder de første ord af den banebrydende fortale til Jyske Lov, som Viborgs biskop, Bisp Gunner, skrev i 1241. Loven blev et centralt fundament i dannelsen af det danske rige. Med den fik vi for første gang nedskrevet kongens privilegium som øverste lovgiver samt en række grundlæggende retsprincipper, som stadig gør sig gældende i vor tid, herunder det fundamentale princip at alle er lige for loven.

Det var en visionær lov, og den praktiske udmentning af den skete fra Viborg. Det var ikke tilfældigt. På bakken over søen, hvor Hørvejen ender, havde vikingerne nemlig placeret et ting. Tinget blev til et landsting, som i vor tid er blevet til Vestre Landsret. På dette sted løber der således mere end 1.000 års magt- og retshistorie i Danmark i en ubrudt linje.

Landstinget var fra begyndelsen af 1000-tallet med til at udvikle Danmark

som et kongedømme og som et land med lov og orden. Landstingets funktioner var mange. Først og fremmest blev lovene givet og holdt i hævd her. Det gjaldt fra vikingetidens sædvaneleve og Jyske Lov fra 1241. Senere fraskiltes den lovgivende funktion, men udmentningen fortsatte med Danske Lov fra 1683 og Grundloven i 1849. Og før Grundloven banede Stænderforsamlingernes vise mænd vejen til Danmarks demokrati i Viborgs landstingssal fra 1834-1848.

Landstinget blev en krunetop i statsdannelsen af Danmark, men afstedkom også en lang række markante begivenheder i Danmarkshistorien. Især den retslige funktion medførte dramatiske retshandlinger, domfældelser og eksekveringer. Mange grimme mordsager og hekseprocesser er nogle af de mere spektakulære af slagsen, og fra vor egen tid har f.eks. retsopgøret efter 2. verdenskrig en vigtig placering i historien. For i selvsamme bygning, som skal huse det nye Viborg Museum, blev

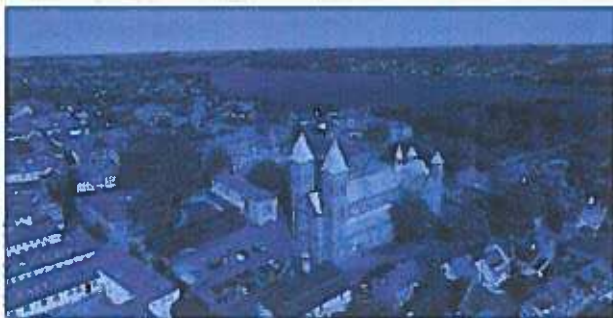
16 danske krigsforbrydere dømt til døden i perioden 1946-50 og efterfølgende henrettet i Undallslund Plantage nordvest for Viborg.

Viborgs landsting var også stedet, hvor adelen valgte og hyldede 35 af Danmarks regenter. Først Hardeknud i år 1027, sidst Chr. 5. i 1655 lige før Enevælden. Hyldningerne skete som regel før landstingene i Lund og Ringsted, da de Jyske stormænd fra gammel tid havde det privilegium at kunne foretage valg først. Kongernes tilknytning til magtcenteret Viborg afstedkom også mange dramatiske begivenheder, f.eks. slagene på Græthe Hede og Tap Hede. Og den inest kendte begivenhed af alle: Mordet på Erik Klipping, som blev kronet i Viborg Domkirke og siden begravet her efter at være blevet myrdet med 56 knivstik af ukendte gerningsmænd i Finderup Lade lige syd for Viborg i 1286.

Omkring landstinget voksede en by op. Arkæologiske undersøgelser har vist, at

året 1018 er begyndelsesåret for byens pludselige vækst, hvor vi også ved, at Knud den Store begyndte at slå mønt her. Før byen fandtes tillige et helligsted, som skulle få stor indflydelse. Helligstedet blev efter kristendommens indførelse i Danmark til byens første domkirke efter 1060. Viborg blev med ikke færre end fem klostre og 12 kirker foruden domkirken den katolske kirkes højborg i Jylland. Det var her, at den lutherske reformation i kongeriget Danmark begyndte i 1525, efter Johannitermunken Hans Tausen ankom til byen og satte gang i en bevægelse, der siden ændrede hele landet.

Viborg indtager således en vigtig plads i Danmarkshistorien. Byens historie er historien om den dømmende magt i 1.000 år, statsdannelsen og udviklingen af det moderne Danmark. Helt centralt i denne historie står tinget, landstinget og Vestre Landsret.

Den moderne by Viborg er dybt præget af byens storladne og betydningsfulde historie. I embedsmandsbyen, som Viborg populært kaldes, fylder retsvæsenet og domkirken stadig meget, og byen udvikler sig i disse år kraftigt både som regionshovedstad, kulturby og føde- og hjemby for et af verdens mest anerkendte animationsmiljøer. Byens selvforståelse bygger på den 1.000-årige Danmarkshistorie, der har udfoldet sig her, og på historien der skal udfolde sig i fremtiden. Derfor er det også en samlet by og kommune, der står bag ambitionen om udviklingen af Domkirke kvarteret og et nyt Viborg Museum.

> ET NYT MUSEUM VÆRD

VIGTIG HISTORIE STÅR UFORMIDLET

Danmarkshistorien, som den har udfoldet sig i Viborg gennem 1.000 år i kraft af Landstinget og Vestre Landsret, står uformidlet.

Denne historie er betydningsfuld og relevant for alle danskere. Den giver os mulighed for at forstå os selv som moderne individer i et samfund, der er funderet i en demokratisk tredeling af magten. Den lovgivende, dømmende og udøvende magt bygger imidlertid på 1.000 års vedvarende forandringer af magtens struktur. Viden, refleksion og dialog herom er vigtig i et demokratisk samfund.

Et nyt Viborg Museum giver en enestående mulighed i Danmark for at skabe en samlet formidling om dette stykke vigtige historie. Ingen andre byer i landet har en så nær og ubrudt relation mellem lov og ret, der kan behandles i et nationalt perspektiv. Og i selvsamme bygning, hvor denne historie udspandt sig i næsten 100 år, har vi mulighed for at skabe et museum, hvor gæsterne involveres og engageres på en underholdende måde, der gør en kompleks historie let tilgængelig, forståelig og relevant for hver enkelt gæst.

DANMARKS MUSEUM FOR RETSHISTORIE

Viborg Museum har sat en vigtig forandringsproces i værk, som skal realisere visionen, og som skal munde ud i et helt nyt museumskoncept.

Fremover adskilles museets formidling af byhistorie fra oldtidshistorie og omegnens historie. Den kommende museumsbygning i Domkirke kvarteret bliver formidlingsmæssigt et rent bymuseum, hvor byens historie skal formidles ud fra et nationalt perspektiv. Oldtidshistorien bliver formidlet i Hvolris Jernalderlandsby nord for Viborg, mens omegnens nyere tids historie bliver behandlet på andre platforme.

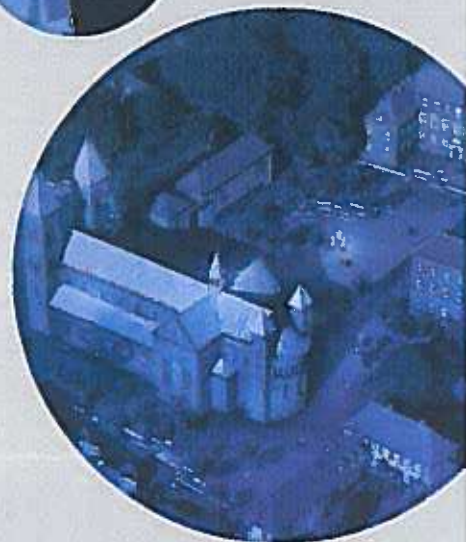
Lov- og retshistorie bliver et kerneområde for det nye Viborg Museum. Ikke blot i de nye udstillinger, men også som et gennemgående tema i museets fremtidige virke. Lov- og retshistorie i et både lokalt og nationalt perspektiv vil således blive et omdrejningspunkt i museets indsamlings-, forsknings- og formidlingsstrategi.

Ingen museer i Danmark gør netop dette. Viborg Museum vil med sin bys helt unikke lov- og retshistoriske betydning og museets helt særegne

placering i netop den tidligere landsretsbygning udfylde behovet for Danmarks museum for lov- og retshistorie.

Flytningen af museet fra Hjulørsvet til Stænderpladsen gør det nye Viborg Museum til krumtappen i Viborg Kommunes ambitiøse udviklingsplan for attraktionen Domkirke kvarteret. Visionen for Domkirke kvarteret er, at dets institutioner, bygninger og byrum i fællesskab skal forene kulturarv, arkitektur og kunst som én samlet kulturattraktion. En attraktion, hvor synergien mellem institutionerne skal udnyttes optimalt med f.eks. fælles skoletjeneste, kommunikation og markedsføring og fælles drift af et nyt Visitor Center, som skal danne udgangspunkt for gæstens besøg i området.

Vi vil således udvikle et helt nyt museumskoncept, hvor det nye Viborg Museum dækker behovet for et museum i Danmark med særlig fokus på lov- og retshistorie, fortælle hidtil uformidlet Danmarkshistorie i nær tilknytning til den nye samlede attraktion Domkirke kvarteret og under helt nye og spændende samarbejdsformer.

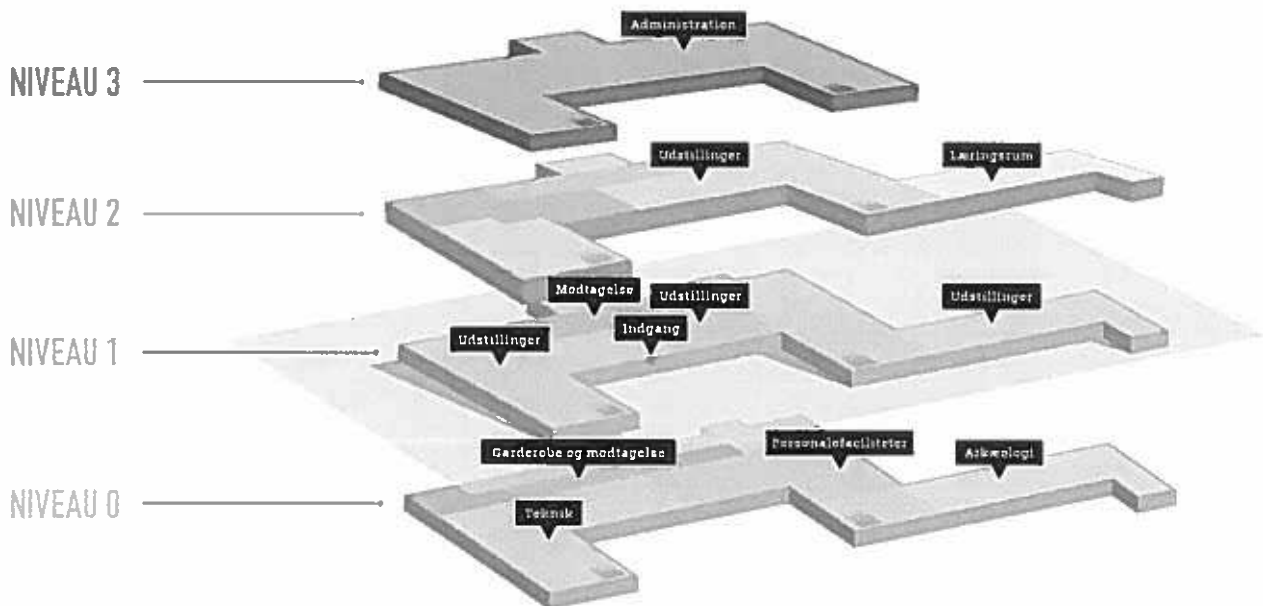
Attraktionen Domkirke kvarteret består udover Viborg Museum af Viborg Domkirke, Skovgaard Museet, Viborg Kunsthall samt kvarterets markante byrum (Domkirkepladsen, Stænderpladsen, Margretheplassen og sammenbindende gaderisik). Se mere om Domkirke kvarterets vision, organisation og tidsplan på www.domkirkekvarteret.dk.

DEN NYE MUSEUMSBYGNING

Den kommende museumsbygning fungerede som Vestre Landsret fra 1920 til 2014. Bygningen, dens placering og dens historie er ideal for det nye Viborg Museum. Som det fremgår af dispositionsplanen på de følgende sider, kan bygningen rumme alle museets funktioner. Dog projekteres der en etablering af særudstillingslokaler et andet sted i Domkirkedistriktet til skiftevis brug af de involverede institutioner.

DEN NYE MUSEUMSBYGNING

Museumsbygningen er i alt 3 385 m² fordelt på fire niveauer. Niveau 1 + 2 anvendes primært til udstillinger, hvortil der bliver ca. 1 100 m².

DEN NYE MUSEUMSBYGNING

Drainaturgier i udstillingerne bliver skabt over en tematisk kronologi med udgangspunkt i de fire centrale temaer: Kongemagt, kirkemagt, retsvæsen og demokrati. Gæsterne begynder i afsnit A og slutter i afsnit G.

NIVEAU 1 Udstillinger

AFSNIT A

Intro

Gæsterne klædes på til museumsbesøget gennem en effektiv visuel fortælling om Viborgs 1.000-årige historie.

AFSNIT B

Kongernes Viborg

Viborgs opblomstring i 1010 og middelalderens kongers særlige bånd til Viborg som kongehyldningsstedet med magtintriger, krige og mord til følge. Det er 650 års kongemagthistorie.

AFSNIT C

Med lov skal land bygges

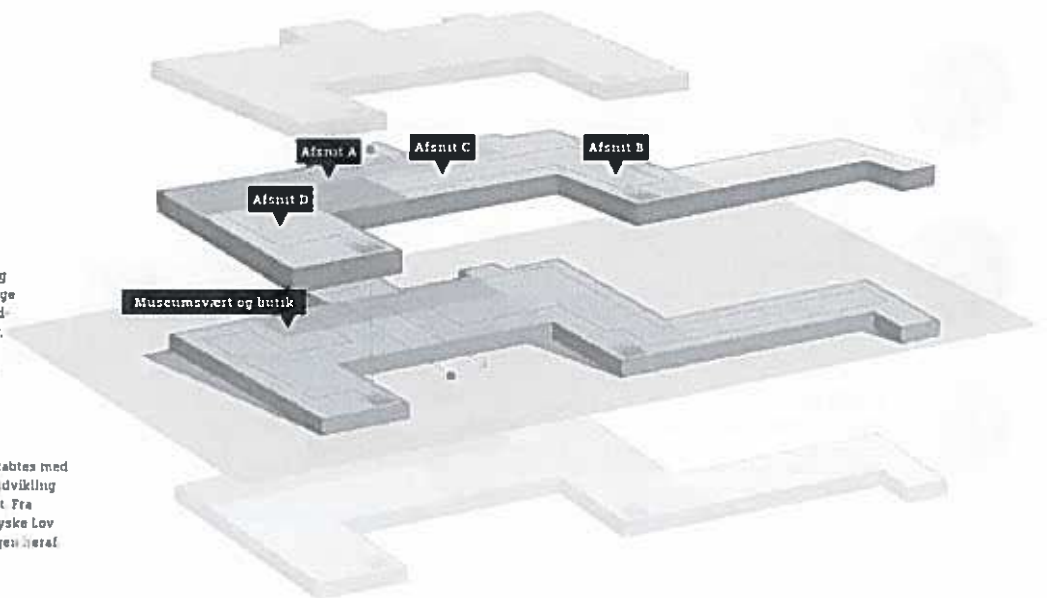
Grundpillerne til retsstaten skabtes med kongens, kirkens og adelens udvikling af lovgivningen på landstinget. Fra vikingernes sædvanelove til fysiske Lov og Danske Lov og udinøntningen heraf.

AFSNIT D

Den katolske højborg og reformationen

Den katolske kirkes højborg i Jylland fra 1060 til dens fald og gennemgribende forandring med Hans Tausens ankomst til Viborg og reformationens dramatiske historie fra 1526 - 1529.

AFSNIT E

Jyllands hovedstad for enden af Hørvejen

De kontrastfyldte århundreder mellem 1500 og 1813 med Snapstinget og markederne som Jyllands megt- og festarena i byer for enden af Hørvejen, men også stedet for hekseprocesser, krige og bybrande.

AFSNIT F

Den moderne købstad

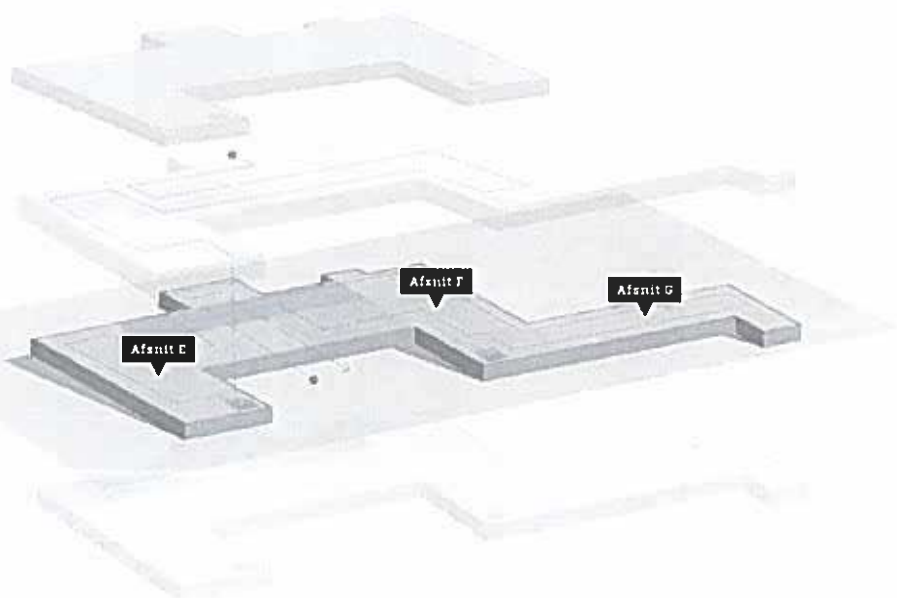
Viborgs genopstandelse som embedsmændsby med spær helt op til i dag, men begyndende med Stændersamlingen, Grundloven og udmøntningen heraf i Veste Landsret.

AFSNIT G

Retsopgøret efter 2. verdenskrig

Retsopgøret efter 2. verdenskrig får sit eget udstillingsafsnit. Her vil gæster og skoleklasser opleve den dramatiske historie og møde de svære etiske dilemmaer, som begivenhederne efter bemættelsen skabte.

FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

Udstillingerne

Nye udstillingen i den kommende museumsbygning og formidling i det byrummet skal føre gæsterne gennem historien om kongehyldninger og kongemord, landstinget og fysisk lov, kirken og reformationen, Sprogstinget og hesteprocesser, stænderforsamlinger og tetsopgøret, og meget mere. Men men med rivende og underholdende oplevelse skal ny og vigtig viden formidles, med refleksion og dialog hos gæsterne til følge.

Det er ambitionen, at udstillingerne og formidlingen i museumsbygningen og byrummet skal dels stimulere hver enkelt målgruppes motivation for at besøge museet, dels opnå de kvalitative målsætninger, der beskrives senere.

Fønt opfyldt: Denne ambition tager vi i udviklingsprocessen, produktionen af udstillingerne og indretningen af museet afsat i et centralt formidlingsgreb.

> FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

1. TEMATISERET KRONOLOGI I ÉT FORLØB

Viborgs historie skal formidles som en tematiseret kronologi i ét let aflæseligt forløb. Vi vil således fortælle én samlet, fremadskridende historie om Danmarks historien, som den har udfoldet sig i Viborg fra 1018 til moderne tid gennem kongemagt, kirkemagt, retsvæsen og demokrati.

2. EN SOCIAL OPLEVELSE

Et besøg på Viborg Museum skal give gæsterne mulighed for at opleve historien sammen som gruppe og i fællesskab. Indretningen af museet og valgene af formidlingsmetoder skal understøtte dette.

3. VARIATION I USTILLINGERNE

Den enkelte histories eget formidlingspotentiale skal definere hver udstillings design, opbygning og formidlingsmetode. Det giver en varieret oplevelse og fremmer gæstens positive reception af formidlingen og den efterfølgende erindring af museumsbesøget.

4. KULTURARVENS FORTÆLLEKRAFT

Kulturarens helt særlige fortællekraft skal udnyttes optimalt i udstillingerne. Viborg Museums righoldige samling skal bringes i kreativt spil og sanspil med fortællingen samt styrke autenticiteten og gæstens nærvær med svundne tider.

5. DIGITAL FORMIDLING OG ANIMATION

Digital formidling skal styrke fortællingen og give historien liv og stemning, ligesom den skal gøre det let at tilgå viden i udstillingerne. Animation vil blive anvendt som et helt centralt digitalt greb til at dramatisere historien og give liv til udstillingsgenstandene.

6. FØLELSER OG STEMNINGER I SPIL

Hver historie rummer sin egen stemning og vækker særlige følelser. Disse stemninger og følelser skal inspirere til fortællervinkler og formidlingsmetoder for at stimulere muligheden for identifikation og en dramatiserende tilgang til historiformidlingen.

7. AKTIVT VÆRTSKAB

Vi arbejder med aktivt værtskab og det personlige møde, hvorfor man som gæst altid vil kunne møde en museumsformidler på museet. Disse vil indgå i dialog med gæsterne på alle niveauer, formidle historie og lytte til gæsternes egne refleksioner og fortællinger.

> FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

TRE EKSEMPLER

I de følgende eksempler beskrives tre ideer til de nye udstillinger. Eksemplerne vægter på forskellig vis de syv formidlingsgreb og har flere målgrupper for øje. Fælles er, at de gennem dramatisering af historien og brug af moderne udstillingsmetoder underholder gæsterne, inspirerer dem til at opsege yderligere viden og inspirerer dem til refleksion og dialog.

Eksempel 1 - Afsnit C

MED LOV SKAL LAND BYGGES

Lysen i den store nævningesal dæmpes langsomt. Pludselig tændes et animeret stearinlys midt på væggen. En inand tager det med sig og går i hast op ad en trappe til et lille kammer, hvor han stiller sig ved en pult. Det er Bisp Gunner. Han begynder at skrive ordene: "Med lov skal land bygges". Ordene bliver levende og bevæger sig sammen med bogværkets blomsterranker, fugle og megen anden udsmykning op ad og rundt på alle rummets store væg- og gulvflader og udfolder sig derefter som en firnurlig fortælling med effektiv og overvældende animation, projektioner, lyd og musik. Historien tager udgangspunkt i Bisp Gunner og Lyske Lov, men kommer rundt til sædvaneretten, lajdstinget, lovgiverne, lovens, dommerne, retsvæsenet og retsstaten i et nationalt perspektiv. Trådene trækkes helt op til Grundloven, vor egen tid og det moderne retssamfund, som hviler på 1.000 års historie og tradition.

Efter 8-10 minutter trækker de audiovisuelle virkemidler sig tilbage, og rummet normaliseres. Gæsterne har fået en stærk oplevelse og indblik i det helt store perspektiv med den lovgivende og den dømmende magts historie i Danmark. Inspirerede går de nu på opdagelse i udstillingen, hvor det store perspektiv bliver konkretiseret med mange eksempler på lovenes indhold og betydning samt udvalgte retsager og menneskeskæbner gennem tiderne. 20 minutter senere dæmper lyset sig igen, og stearinlyset tændes.

Stedet for denne kombinerede udstilling og totalinstallation er det rum, der i næsten 100 år var Vestre Landsrets store nævningesal. En tættere sammenhæng mellem museumsformidling og stedbundethed opleves sjældent, og denne sammenhæng skal naturligvis også indgå som en del af formidlingen i rummet.

> FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

Eksempel 2 - Afsnit B

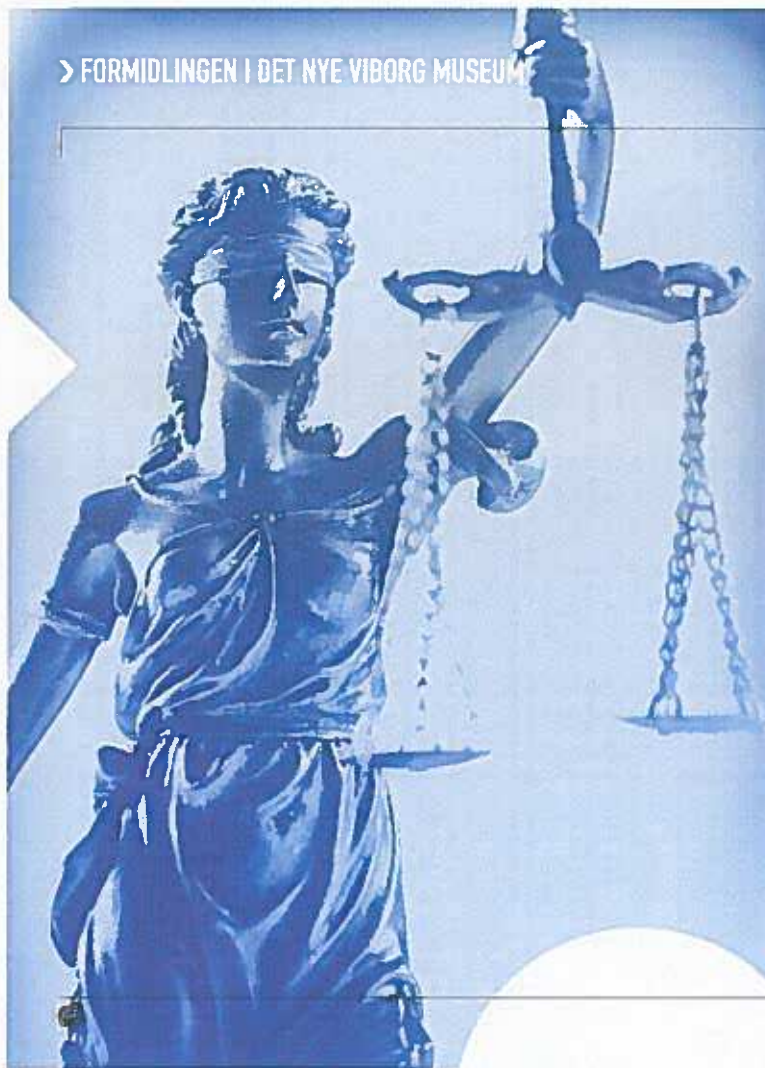
HYLDNINGEN AF CHRISTIAN 4. I 1584

Der går et sus gennem folkemængden, idet en dreng på bare syv år sammen med sin far træder op på en tribune, der er smukt betrukket med rødt klæde. Den varme sommervind brænder ned over det til læjligheden anlagte Nytorv, men folks opmærksomhed er udelukkende rettet mod den lille dreng. Drengen er hertug Christian, og han bevæger sig stille hen mod den opsatte trone. Her skal han sidde ved siden af sin far, Frederik 2. Christian skal nu hylde som Danmarks næste konge.

Midt blandt de jyske rigsråder, adelsfolkene, biskopperne, præsterne, bergerskabet og bønderne på torvet står en museums-gæst. Denne er i udstillingen netop trådt ind på et mindre brostensbelagt område med antydninger af torv og bygninger. Iført en VR-brille befinder gæsten sig på Nytorv i Viborg på denne helt særlige sommerdag i 1584.

Museums-gæsten overvæjer hyldningsceremonien fra tre perspektiver i VR-brillen. Handlingsforløbet skifter vedvarende mellem de tre perspektiver af ca. 20 sekunders varighed. Første perspektiv er beskuersens på torvet. Fra det andet perspektiv følger gæsten en syv-årig lokal dreng, som har sneget sig til en udkigspost over torvet, hvor han undervejs får øjenkontakt med den syv-årige Christian på tribunen. Det tredje perspektiv er hertug Christians, hvis adfærd og tanker man følger fra hans eget blik.

35 danske regenter blev valgt og hyllet ved landstinget i Viborg, og Christian 4.'s ceremoni er den mest spektakulære af dem. Formidlingsmetoden giver gæsten en helt særlig mulighed for at komme tæt på begivenheden og ikke mindst på hovedpersonen selv. Oplevelsen bidrager til en forståelse af en af landstingets vigtigste funktioner: Kongemagtens konstituering.

Eksempel 3 - Afslut 0

RETSOPGØRETS DILEMMAER EFTER 2. VERDENSKRIG

Kan man indføre love med tilbagevirkende kraft? Kan dødsstraf forsvares? Hvad er en passende straf for en krigsforbryder?

Mange etiske dilemmaer er forbundet med retsopgøret efter 2. verdenskrig, hvor 13.000 danskere blev dømt. Heraf blev 16 dømt til døden efter at have fået deres sag færdig ved Vestre Landsret i Viborg. De blev efterfølgende henrettet i Undølslund vest for Viborg.

I bygningen, hvor retssagerne foregik, skal de kommende museumsgæster forholde sig til dilemmaerne. Udstillingen vil på

nuanceret vis formidle historien om både retsopgøret og de dømte, og udstillingen vil ud over de etiske dilemmaer give en særlig indsigt i retsvæsenets funktion både på et praktisk og teoretisk niveau. Retsopgøret vil desuden blive formidlet i en europæisk kontekst, hvor retsopgør i andre vesteuropæiske lande inddrages.

Udstillingen vil blive udviklet i nært samarbejde med kommende brugere, herunder børn og unge. Desuden vil eksperter i retshistorie, etik og filosofi blive tilknyttet.

> FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

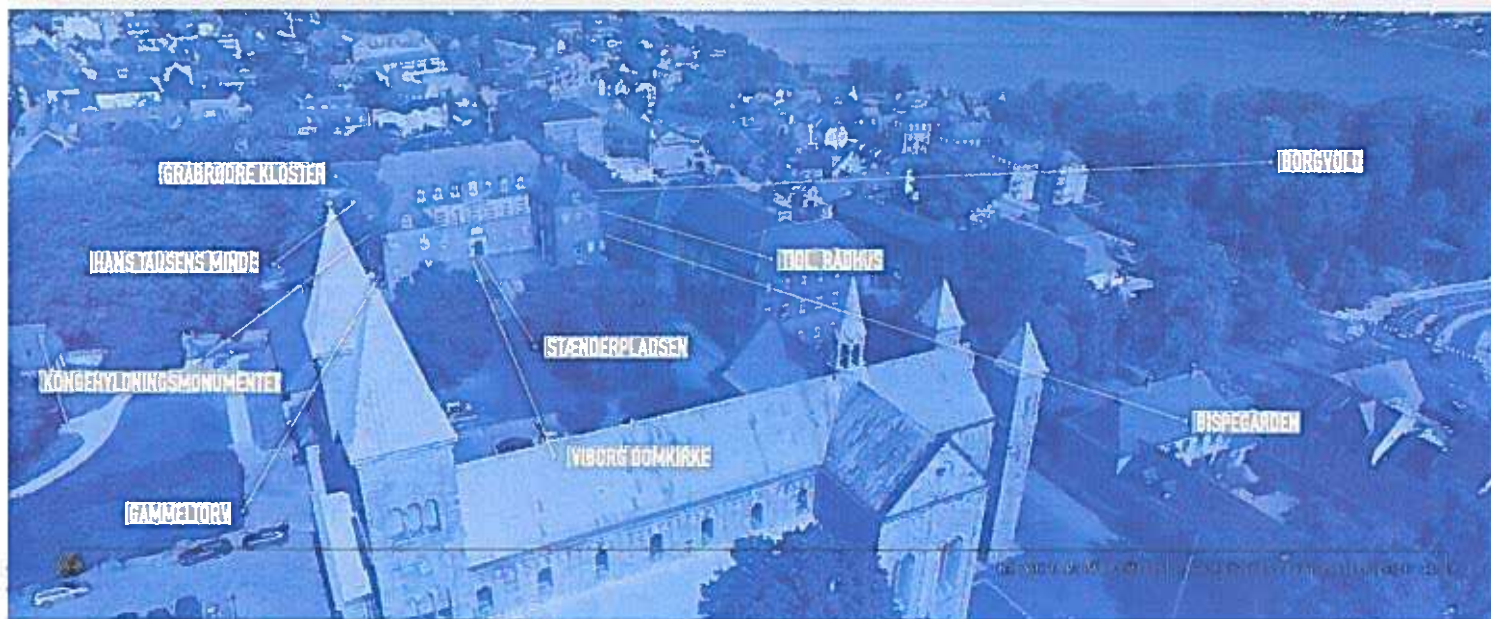
MUSEET I DOMKIRKEKVARTERET OG BYEN

Det nye Viborg Museum får en central placering i Domkirkekvartret og Viborgs unikke historiske bymidte. Vi vil udnytte denne fantastiske placering til at skabe naturlige sammenhænge mellem museumsbygning, bymiljø og kulturhistorien. Museumsformidlingen og -oplevelsen skal således ikke begrænse sig til lukkede rum i bygningen, men tænkes som en helhed i Domkirkekvartret. Derfor vil vi skabe visuel kontakt indefra museumsbygningen med omgivelsernes historiske bygninger, torve og grønne områder og lade det indgå i formidlingen, ligesom den stedbundne historie ude i byens rum skal formidles på stedet og i sammenhæng med formidlingen inde i museumsbygningen.

Eksempel

Gennem venstre halvdel af det store vindue i udstillingsafsnit D skuer gæsterne ud mod det smukke Gråbrødre Kloster fra begyndelsen af 1500 tallet og haven, hvor man tydeligt ser konturerne af den nu nedrevne klosterkirke. Klosteret og kirken var skueplads for afgørende begivenheder under reformationen i Viborg i 1526-29. Og netop den historie kan gæsterne følge i vinduets højre side. Her er ruderne skiftet ud med en skærm, hvor man med augmented reality bl.a. følger Hans Tausen og hans mange tilhængere erobre kirken og klosteret.

INSPIRATION

Danske og udenlandske museer og andre oplevelsesproducenter har været i en rivende udvikling de seneste 10-15 år. Især har der været fokus på den teknologiske udviklings muligheder og på at skæle ved kommende formidling med gæsten i centrum. I udviklingen af en ny vision for Viborg Museum og i det mere konkrete udviklingsarbejde omkring det nye museum og de kommende udstillinger henter vi spændende inspiration fra både museer og andre formidlingsinstitutioner. Her følger en række eksempler:

- **Koncept og borgerinddragelse**
- **Formidlingsgreb**
- **Værtskab**

> INSPIRATION

MUSEUM OF LIVERPOOL

Skarp profil

Museum of Liverpool åbnede som et nybygget bymuseum ved Liverpools havnefront i 2011. I udstillingerne har museet været dygtig til at udvælge nogle nøglefortællinger, som udgør indbegrebet af Liverpool som by. Derfor er der f.eks. et stort fokus på fodboldklubben Liverpool FC og The Beatles, ligesom byens industrielle identitet står klart frem. På samme vis vil vi på det nye Viborg Museum lægge hovedvægten af vores formidling på kongemagt, kirkeagt, retsvæsen og demokrati. Herved opnås en skarpere profil for museet, og en på én gang stærkere lokal og national orienteret relevans.

DERBY SILK MILL

Lokalt medejerskab

Et skrantende museum på Derby Silk Mill lukkede helt ned i 2011. Herefter tænkte man bygningernes udstillinger, og museet iværksatte en massiv borgerinddragende proces for i fællesskab at definere fremtidens brug af bygningerne og samskabelse omkring et nyt museum, der skal åbne i 2020. Metoden at vende sig helt åbent mod lokale borgere og invitere dem med ind i maskinrummet i udviklingen af et nyt museum skaber et enormt medejerskab og et stærkt fokus på gæstens ønsker til fremtidens formidling. Viborg Museums proces fra lukningen af det gamle museum med udgangen af 2016 og inddragelsen af en række interessentgrupper i årene frem mod 2021 er stærkt inspireret af Derby Silk Mill.

IMPERIAL WAR MUSEUM LONDON
Udstilling om 1. verdenskrig

Variation i formidlingen

I et nyligt åbnet afsnit dedikeret til formidlingen af 1. verdenskrig historie leder museumsgæsterne gennem et samlet forløb, hvor historien formidles med meget varierende metoder og perspektiver. Først skabes en forforståelse af hele krigen gennem et filmisk forløb, hvorefter gæsterne på pædagogisk vis gennem en animeret fortælling får forklaret de komplekse politisk strategiske årsager til krigen. Resten er en storslået blanding af fortællinger fra individ niveau til det store perspektiv via en lang række af forskellige udstillingsgreb fra klassisk museumsopbygning med inskriptioner og tekster til at lade gæsterne gå gennem skyttegrave i et inferno af bombefly, tanks og fortvivlede soldater. Imperial War Museum har i en meget varierende udstillingsform skabt en komplet udstillingsoplevelse, som rækker ud til mange målgrupper. Tilmed har de skabt meget inspirerende udstillingstekster, som kan tilgås på flere forskellige niveauer.

ATELIER DES LUMIÈRES, PARIS
Immersive Animation

Immersive Animation

Atelier des Lumières i Paris afviklede i andet halvår af 2018 en fantastisk udstilling om bl.a. kunstneren Gustav Klimt. I en 800 m² hal blev Klimpts og andre kunst projekteret op på vægge og gulv ledsaget af en smuk musikflåde og forstærket af et animeret lag, der legede med kunstens elementer på en let og fabulerende måde. "Immersive animation" kaldes metoden, som giver gæsten en stærk fornemmelse af at være til stede inde i kunsten i et vacuum uden for tid og rum. Metoden kan overføres til en kulturhistorisk formidling, som er en storslået oplevelse for enhver gæst, uanset alder og baggrund.

TIRPITZ
Den skjulte vestkyst

Stemmingskabende formidling

I det nyåbnede Tirpitz er et af udstillingsafsnitene helliget livet ved havet. Gæsterne kan sætte sig i en stor båd, og på væggene begynder en smuk og medrivende fortælling om livet ved havet gennem mange generationer. Den animerede fortælling skubber til gæstens egen fantasi og forestillingsevner ved ikke at bringe facts eller anden info. Stemningen, musikken og illustrationerne skaber indtryk og sætter en bevægelse i gang hos gæsterne, som selv former det uformidlede i sine tanker og sind. Det er en inspirerende formidlingsmetode, idet den respekterer gæstens behov for også selv at aktivere forestillingsevnen og skaber en positiv nysgerrighed om det pågældende tema.

> INSPIRATION

DR'S HISTORIEN OM DANMARK

Formidling gennem individets perspektiv

I Danmarks Radios populære serie Historien om Danmark formidles historien ofte gennem individets perspektiv. F.eks. i det sjette afsnit, hvor Chr. 4. er det individuelle udgangspunkt for en kalejdoskopisk fortælling om 1500- og 1600-tallets bredspektrede historie. Kombinationen af den nære og den store historie, den personlige fortælling og samfundsfortællingen bliver også vigtige greb i det nye Viborg Museum, hvor store temaer bedst formidles gennem identifikation og stedbundethed.

NATIONAL MUSEUM OF AFRICAN AMERICAN HISTORY AND CULTURE

Museumsbygningens relation til omgivelserne

I det nybyggede National Museum of African American History and Culture i Washington DC har det ligget arkitekt og museum stærkt på sinde at integrere bygningen i byens rum. Ikke mindst fordi der i museumsbygningens omgivelser findes flere sammenhænge til den historie, der formidles i udstillingerne. Arkitekten har derfor skabt åbninger i bygningen de rette steder, således at gæsterne indefra får visuel kontakt med omkringliggende historiske bygninger og monumenter, f.eks. Washington Monument.

TERRORMUSEET I BUDAPEST

Stemninger og følelser præger metoder

Terrormuseet i Budapest har vakt opsigt i deres måde at anvende virkemidler til at bringe følelser i spil gennem f.eks. musik og meget stemningskabende scenografi. Stærke og følelsesladede historier formidles med underlægningsmusik og andre kraftige visuelle virkemidler. I nogle tilfælde bliver det overgjort, men det inspirerende er udgangspunktet i formidlingen: at gribe fat i historiens egen stemning og følelser og lade disse præge valg af metoder.

ARTECHOUSE I WASHINGTON DC

Digital interaktion, fascination og læring

Artechouse er et nyåbnet galleri i Washington, som er specialiseret i eksperimenterende digitale, interaktive kunst- og læringsformer. I skiftende udstillinger eksperimenterer galleriet med de nyeste digitale teknologier, som får kunst, interaktion, digital fascination og læring til at smelte sammen. F.eks. arbejder de med store interaktive digitale paneler, hvor børn og voksne kan agere direkte med et digitalt fantasifuldt indhold. Disse digitale muligheder er meget inspirerende for ideudviklingen af nye udstillinger på Viborg Museum.

MUSEUM OF LONDON

Aktivt værtskab

Det første man møder på Museum of London er et menneske. En museumsvært går gæsten i møde efter ankomst og indleder en dialog. Værten spørger til, hvor man kommer fra, og hvorfor man er kommet. I løbet af en kort og behagelig dialog føler gæsten sig meget velkommen og får anbefalet, hvad man bør prioritere af udstillinger på det store museum. På det nye Viborg Museum vil vi arbejde med samme form for værtskab, men også gå et skridt videre og lade værterne fungere som formidlere i tilknytning til udstillingerne. Herved får gæsterne mulighed for at få opklaret spontane spørgsmål og få en dialog om de forskellige historiske temaer.

> FORMIDLINGEN I DET NYE VIBORG MUSEUM

BYRUMSFORMIDLING

Når gæsterne forlader det nye Viborg Museum og bevæger sig ud i Domkirkevarterets og den øvrige bymidtes historiske torve, gader og grønne områder, venter der flere oplevelser. Museet er, så at sige, gået i forvejen og har formidlet historien der, hvor den rent faktisk fandt sted.

Vi udnytter den enorme styrke, den stedbundne historie har. Derfor kan man opleve opbygningen af domkirkerne, Chr 4's kongehylsning på Nytorv, kirkelige processoner, nedrivningen af 12 kirker efter reformationen, retsforhandlinger på tinget, Snapstingets festlige markeder, den dødelige duel i Nytorvgyde 1674, byens brande og en række andre stedbundne historier. Således kan man lade sig informere og bevæge af historiens stærke vingesus gennem gaderne og over torvene.

Helt konkret vil vi opstille 10 kikkertør på 10 forskellige placeringer i Viborgs historiske bymidte. I hver kikkertør kan man frit tilgå 2-3 korte animerede fortællinger af historiske forløb, der har fundet sted her. Kikkertørne er let tilgængelige for alle forbi passerende, gratis at anvende og får et dragende indhold for alle nysgerrige.

Eksempel

Nederst på Nytorv står en kikkertør på en stander og peger op mod torvets nordvestlige hjørne. Her lå i middelalderen Sankt Hans Kirke med omkringliggende kirkegård. I kikkertøren kan man navigere mellem tre animerede film. En viser en katolsk procession til en begravelse i 1300-tallet, en anden

viser reformatoren Hans Tausen stående uden for kirken og prædike for en stor skare i 1526, mens en tredje film viser etableringen af Nytorv og den festlige kongehylsning af 7-årige Chr 4 i 1584.

MÅLGRUPPER

I udviklingen af det nye Viborg Museum sætter vi gæsten i centrum. Derfor har vi på forhånd et opmærksomt øje for, hvem vores potentielle gæster er, hvad der motiverer dem til et museumsbesøg, og hvad vi kan gøre for at stimulere denne motivation.

Vores målgruppeforståelse bliver i skabelsen af de nye udstillinger og indretningen af museumsbygningen et fast pejlemærke og danner baggrund for vores valg af formidlingsgreb og -metoder. Det er også denne målgruppeforståelse, som efter museets åbning vil præge vores strategier inden for særudstillinger, events og markedsføring.

Vi har defineret to overordnede målgrupper med i alt syv arketyper ud fra deres motiv for at gå på museum og hertil beskrevet deres:

- Arena, hvor de orienterer sig
- Krogen, hvormed vi kan motivere dem til et museumsbesøg
- Deres forventede adfærd og brug af udstillingerne
- Deres prioriteringer mellem viden, autenticitet, underholdning og fællesskab.

> MÅLGRUPPER

MÅLGRUPPE 1: INDIVIDERNE

Fælles for individerne er, at deres motivation er baseret på egne behov, men de opfylder dem gerne i fællesskab med familie eller venner.

Type 1a: Den videbegærlige

MOTIV:

Den videbegærlige går på museum for at blive klogere. Personen har en bred forhåndsviden og forventer at kunne styrke denne.

ARENA:

Han/hun opsøger selv museet og orienterer sig i øvrigt i f.eks. fagtidsskrifter, på internettet og i grundige nyhedsmedier.

KROG:

Det er Danmarkshistorien, der fænger, og muligheden for at blive klogere på helt særlige begivenheder.

ANVENDELSE:

Den videbegærlige opsøger udstillingstekster og øvrigt formidlet viden i lyd og billeder. Oplevelsen af autenticitet er også et vigtigt parameter, hvor den videbegærlige kobler sin viden direkte sammen med kulturarven. For denne er viden og autenticitet underholdning i sig selv.

PRIORITETER:

Viden
Autenticitet
Underholdning
Fællesskab

Type 1b: Den oplevelsessøgende

MOTIV:

Den oplevelsessøgende vil underholdes på et højt niveau og vælger et museum for dets brand og popularitet. Personen er kvalitetsbevidst og vil gerne dele oplevelsen med andre.

ARENA:

Han/hun er hele tiden opmærksom på nye attraktioner og særudstillinger. Orienterer sig bredt i mediebilledet og på turist-sites.

KROG:

Det nye museum er et "must see", hvorefter denne type skal motiveres af Viborg Museum som et stærkt brand eller af store, populære særudstillinger.

ANVENDELSE:

Den oplevelsessøgende prioriterer museets højdepunkter blandt udstillingerne og museumsgenstandene. Anvendelsen af udstillingerne sker gennem indtagelse af sansefulde indtryk, som både skal bevæge og imponere. De stærke øjeblikke skal deles med andre, hvorfor den oplevelsessøgende orienterer sig meget mod gruppen og fællesskabet.

PRIORITETER:

Viden
Autenticitet
Underholdning
Fællesskab

> MÅLGRUPPER

Type 1c Interesse-gæsten

MOTIV:

Interesse-gæsten har en særinteresse eller er almindeligt interesseret i et bestemt emne, som museet beskæftiger sig med.

ARENA:

Han/hun er ikke specifikt opmærksom på museumstilbud, men orienterer sig ift. sine interesser og de platforme, hvor de behandles.

KROG:

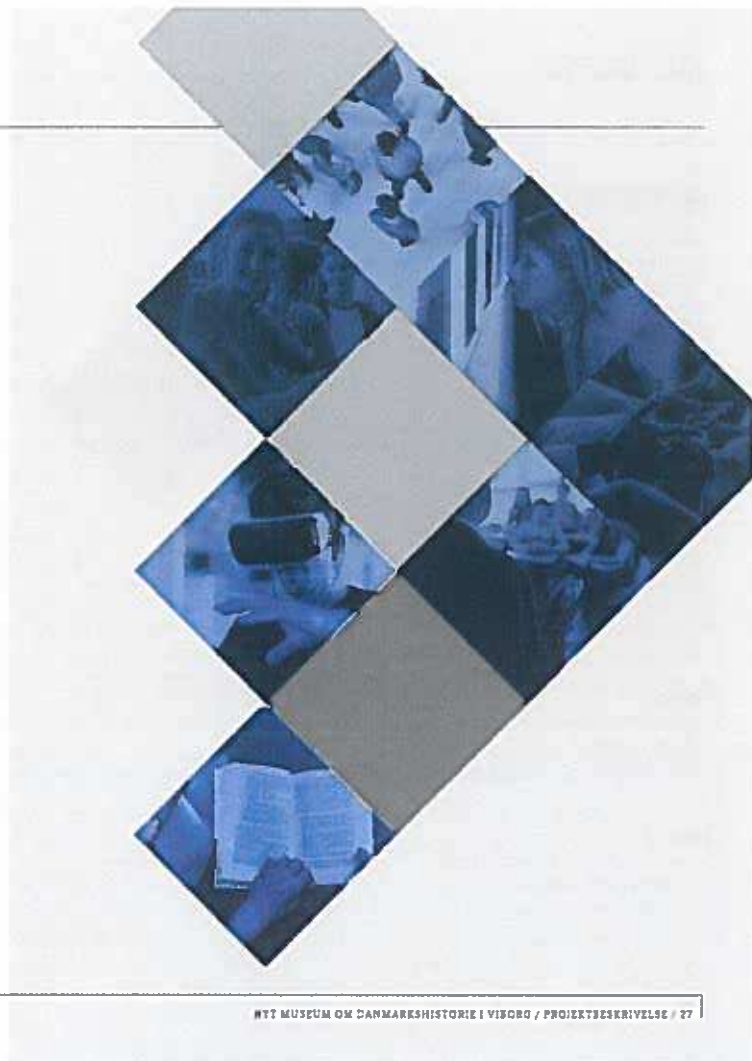
Interesse-gæsten kan motiveres til et museumsbesøg ved, at dennes interesse formidles i en særudstilling eller anden form for event.

ANVENDELSE:

Han/hun opsøger først og fremmest særudstillingen/eventen og bruger størstedelen af sin tid der og stiller i øvrigt høje krav til kvaliteten heraf. Sekundært bruges tid i museets faste udstillinger og primært omkring oplevelsesmæssige highlights.

PRIORITETER:

Viden	=====
Autenticitet	=====
Underholdning	=====
Fællesskab	=====

> MÅLGRUPPER

MÅLGRUPPE 2: GRUPPER

Målgruppe 2 er delt i voksne grupper (2a og 2b) og skolegrupper (2c og 2d). Fælles for de voksne grupper er, at deres motivation primært er baseret på fællesskabsorienterede behov, men de opfylder dem gerne med et museumsbesøg. Fælles for skolegrupperne er, at deres motivation er baseret på behov for læring i uformelle læringsrum.

Type 2a: Facilitatoren

MOTIV:

Facilitatoren skal vælge en ramme for sin gruppes næste arrangement. Succeskriteriet for personen er, at hele gruppen får en god oplevelse samt opnå anerkendelse for arrangementet.

ARENA:

Han/hun er aktivt opsøgende i en attraktion, orienterer sig i turistbrochurer og på internettet og inspireres af andres tips.

KROG:

Museet fremstår blandt mange andre attraktioner som et sikkert valg for et succesfuldt gruppebesøg.

ANVENDELSE:

Facilitatorens oplevelse af et succesfuldt museumsbesøg er en komplet vurdering af alle besøgets elementer lige fra butik og café, service, udstillinger, garderober og toiletter. Personen vil selv tilgå udstillingerne med et primært fokus på sin gruppes behov og vil være mindre optaget af de valgte udstillingsmetoder.

PRIORITETER:

Viden
Autenticitet
Underholdning
Fællesskab

Type 2b: Gruppedeltageren

MOTIV:

Gruppedeltageren går på museum, fordi facilitatoren har arrangeret turen. Motivet for besøget er derfor et ønske om at være sammen med gruppen om en aktivitet.

ARENA:

Han/hun er opsøgende i sin gruppes aktivitet.

KROG:

Denne fanges af muligheden for at opleve et populært museum sammen med sin gruppe.

ANVENDELSE:

Gruppedeltageren kan både have et ønske om at blive underholdt på museet sammen med gruppen og foretrække udstillinger, hvor sanser og følelser bringes i spil, men muligheden for at opnå ny viden og fordybe sig i tekster og informationer kan også være væsentlig. Vigtigst er dog, at oplevelsen sker i fællesskab med gruppen.

PRIORITETER:

Viden
Autenticitet
Underholdning
Fællesskab

> MÅLGRUPPER

Type 2c: Underviseren

MOTIV:

Underviseren op søger et museum for at perspektivere sin undervisning i et uformelt læringsrum.

ARENA:

Denne type findes i en række uddannelsesmiljøer fra grundskole til ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

KROG:

Han/hun kan let tilgå undervisningstilbud, der er nøje tilrettelagt og afstemt efter aktuelle læringsmål.

ANVENDELSE:

Underviseren vil prioritere at overlade hoveddelen af museumsbesøget til en museumsformidler og vil i øvrigt foretrække, at udstillingerne er produceret med tanks på moderne børn og unges måder at tilgå viden. Desuden er det vigtigt, at der forefindes rum med faciliteter tilgnet skolegrupper's forskellige behov.

PRIORITETER:

Viden	██████████
Autenticitet	██████████
Underholdning	██████████
Fællesskab	██████████

Type 2d: Eleven

MOTIV:

Eleven har ikke selv besluttet sig for at gå på museum, men følger klassen og lærerens beslutning herom.

ARENA:

Denne befinder sig i uddannelsessektoren.

KROG:

Han/hun tænker på muligheden for en anderledes skole/studiedag og en ny måde at lære på udenfor klasserummet.

ANVENDELSE:

Oplevelsen med museumsformidleren står helt centralt, og på egen hånd tilgår eleven udstillingerne med fokus på udstillingsgreb med fysisk aktivering samt dramatiseret formidling, som vil matche elevens øvrige anvendelse af uformelle læringstilgange. Adgangen til dybere viden i udstillingerne skal være let og hurtig.

PRIORITETER:

Viden	██████████
Autenticitet	██████████
Underholdning	██████████
Fællesskab	██████████

MÅLSÆTNINGER

OPLIVELSE

VIDEN

REFLEKSION

DIALOG

Kvalitative mål

Vi vil, at gæsterne på det nye Viborg Museum opnår viden om den lovgivende og den dømmende magt i Danmark gennem 1.000 år.

- Magtens struktur og forandring fra valgkongedømme til enevælde.
- Sammenhængen mellem verdslig magt, kirkelig magt og lovgivningen i middelalderen.
- Retsvæsenets udvikling i 1.000 år og retsstansens funktion og betydning i et demokrati.
- Kirkens magtposition og reformationens politiske, religiøse og retslige betydning.

Vi vil desuden, at denne viden knyttes til byen Viborg som en stedbunden og individbåret fortælling. Formidlingen af temaerne kongemagt, kirkemagt, retsvæsen og demokrati skal flettes sammen med det sted- og personbårne for også at danne viden om Viborgs udvikling i 1.000 år fra tingbyen til moderne købstad.

Tiltagelsen af viden skal ske gennem en underholdende oplevelse. Gæsterne skal bevæges af historien og have mulighed for at opleve den i et fællesskab. Oplevelsen og tiltagelsen af viden skal anspore til refleksion og dialog om fortidens foranderlighed og de nødvendige valg, vi må træffe om nutidens og fremtidens retsstat og demokrati.

Opfølgning og evaluering

Hele det nye Viborg Museum og herunder de nye udstillinger vil blive evalueret gennem receptionsanalyser og effektmålinger ud fra vores kvalitative målsætninger. Det vil ske i samarbejde med en ekstern samarbejdspartner med speciale i sådanne undersøgelser, og det vil ske ad to omgange: inden for det første år efter åbningen og igen efter tre år.

Der afsættes ressourcer til efterjusteringer af udstillingerne, hvis det viser sig nødvendigt for at opnå det optimale formidlingsresultat.

Ligeledes vil vi evaluere vores kvantitative mål, der beskrives på næste side. Med spørgeskemaer undersøges gæsternes baggrund, bopæl og motiver for at komme på museet. Svarene bruges til at analysere fordelingen af de beskrevne målgrupper og sammenholde resultaterne med museets strategier for særudstillinger, events og markedsføring. Resultaterne anvendes til eventuelle justeringer eller nye tiltag.

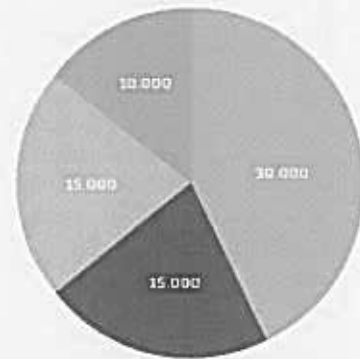
> MÅLSÆTNINGER

Kvantitative mål

Målsætningen for det nye Viborg Museum er mindst 70.000 gæster på årsbasis. Tallet baserer sig for det første på erfaringen med det tidligere Viborg Museum, der havde ca. 20.000 gæster om året, bortset fra en speciel sætning i 2016, der resulterede i 72.000 gæster. For det andet er det forventningen med kulturattraktionen Domkirke-kvarteret, at en ambitiøs branding- og markedsføringsstrategi skal resultere i 250.000 gæster om året, hvoraf vi vurderer, at mindst 70.000 af disse prioriterer et besøg på Viborg Museum.

Det nye Viborg Museum skal sammen med Domkirke-kvarteret trække gæster fra hele landet. Af de i alt 45.000 voksne gæster og eventdeltagere forventer vi, at 30.000 af dem ikke bor i Viborg Kommune, hvoraf 5.000 er udenlandske turister på ferie i Danmark.

Museet skal desuden nå ud til borgere, som normalt ikke går på museum. Det vil vores strategier for særudstillinger, events og markedsføring bl.a. afspejle med et særligt fokus på målgruppe 1c - interesse-gæsten. Det er målet, at 5-7.000 voksne gæster skal være borgere, der normalt ikke går på museum.

De 70.000 gæster forventer vi fordeler sig således:

- Voksne betalende gæster, entre kr. 95: 30.000
- Børn ifølge med voksne, gratis entre: 15.000
- Skolebørn, gratis entre: 15.000
- Deltagere i events, skiftende entre: 10.000

ORGANISATION

Viborg Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for arkæologi og nyere tids historie i Viborg Kommune. Museet blev grundlagt i 1851 og driver udover hovedmuseet i Viborg også E Blindstouw i Lyngård samt Hvolris Jernalderlandsby, hvor museet fremover vil udvikle sin formidling af oldtidens historie.

Viborg Museum ejes og drives af Viborg Kommune. Museets bestyrelse er Viborg Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg, og museet er organisatorisk placeret under forvaltningen for Kultur, Service og Events.

I 2019 oprettedes et Advisory Board for Viborg Museum, der som et rådgivende organ skal følge udviklingsprocessen af det nye Viborg Museum tæt indtil 2021. Det består af Thomas Bloch Ravn, museumsdirektør ved Den Gamle By, Ulla Tøfte, museumsdirektør ved M/S Museet for Søfart, samt Søren Bojer Nielsen, direktør for Danmarks Naturfredningsforening.

Viborg Museum har en teambaseret organisationsstruktur med teams inden for formidling, forskning, samling og arkæologi. Deltagere fra alle teams bliver involveret i udviklingen og produktionen af de nye udstillinger.

> ORGANISATION VIBORG MUSEUM

Nøglepersoner

Brian Wiborg er museumschef for Viborg Museum, hvilket han har været siden 2014. Han har det overordnede ansvar for det nye museums tilblivelse, herunder ansvar for økonomi, samarbejdspartnere, organisation og tidsplan.

Rikke Jøhansen Smidt er formidlingsinspektør ved Viborg Museum siden år 2000. Hun har ansvar for borgerinddragelse, udvikling og produktion af nye permanente udstillinger, herunder udstillingsbudget, produktionsplanlægning og samarbejde med eksterne partnere samt løbende tidsplaner.

Jesper Hjeremind er museumsinspektør ved Viborg Museum siden 1990. Jesper Hjeremind deltager i udstillingsproduktionen, særligt temaer om middelalderen.

Lars Agersnap Larsen er museumsinspektør ved Viborg Museum siden 2008 og fra 2016 museets forskningsansvarlige. Lars Agersnap Larsen deltager i udstillingsproduktionen, særligt temaer om middelalderen.

Dan Ersted Møller er arkivar og museumsinspektør ved Viborg Museum siden år 2000. Han deltager i udstillingsproduktionen, særligt temaer om den moderne by.

Peter H. Iversen er museumsinspektør i nyere tids historie ved Viborg Museum siden 2011. Han deltager i udstillingsproduktionen, særligt temaer i perioden 1600-1900.

Margit Petersen er konservator og samlingsinspektør ved Viborg Museum siden 1989. Margit Petersen har ansvar for museumsgenstande, konservering af udstillingsgenstande og opsætning i udstillingerne.

Jeannette Bylov er kommunikationsansvarlig ved Viborg Museum siden 2017. Jeannette Bylov har ansvar for udmøntning af museets kommunikationsstrategi.

Ivan Fuusgaard Sørensen er udstillingsarkitekt ved Viborg Museum siden 2018. Han har sammen med Rikke Jøhansen Smidt ansvar for produktionen af udstillinger.

Dorte Kook Lynholm er museumsinspektør og ph.d. i retshistorie og ansat på Viborg Museum i 2019. Hun deltager i produktionen af de retshistoriske udstillinger.

Mikkel Klødsen er museumsinspektør ved Viborg Museum siden 2005. Han deltager i udstillingsproduktionen, særligt temaer om middelalderen.

➤ ORGANISATION OG SAMARBEJDSPARTNERE

Samarbejdspartnere og borgerinddragelse

Museer

Det nye Viborg Museum skal formidle Danmarkshistorien i Viborg gennem temaerne kongemagt, kirke- og retsmagt, og demokrati. Andre museer i Danmark arbejder også med magtforhold på forskellig vis. Magtens historie i Viborg adskiller sig imidlertid fra andre byers, idet retsvæsenets mere end 1.000 års udfoldelse gennem landstinget og Vestre Landsret i sig selv er et stykke vigtig magthistorie, og tinget influerer i betydelig grad kongemagtens og kirke- og retsmagtens historie i Jyllands gamle hovedstad.

Vi ønsker i processen frem mod 2021 at opsøge faglig sparring med andre danske museer, som aktuelt arbejder med ny formidling af magtforhold set i et nationalt perspektiv.

Animationsmiljøet i Viborg

I løbet af de seneste 20 år er der opbygget et helt unikt animationsmiljø i Viborg omkring uddannelsesinstitutionen The Animation Workshop. Animationsuddannelsen anerkendes som værende i international topklasse. Dette har resulteret i en større klynge af private animationsproducerende virksomheder omkring Arsenalet i Viborg, som også læster store anerkendelser gennem bl.a. bidrag til Oscar-vindende produktioner og samarbejder med f.eks. Disney. The Animation Workshop bliver samarbejdspartner i ideudviklingsprocessen af de enkelte udstillinger, hvor animation indgår. Gennem workshops med unge, kreative studerende vil vi arbejde os frem til idekoncepter, som efterfølgende skal ligge til grund for selve produktionen af

animation til udstillingerne. Vi vil primært søge at tilknytte underleverandører blandt virksomhederne på Arsenalet til selve produktionen af animation i udstillingerne. Disse vil altid blive udvalgt på baggrund af forudgående konkurrence med krav til kvalitet og pris.

Digital formidling

Til øvrige digitale formidlingsopgaver tilknyttes forskellige underleverandører, som også udvælges på baggrund af forudgående konkurrence.

Til at styre processerne med digital formidling og sikre kvalitet, leverancer, kontrakter og implementering samarbejder vi med MME, der er museernes videncenter for digital formidling.

Fagkonsulenter

Hvert historisk tema i udstillingerne får sin egen fagkonsulent. Fagkonsulentens rolle bliver at sikre den faglige ledighed i formidlingen som en kvalitetssikring af udstillingernes faglige niveau. Fagkonsulenterne kan både være ansatte på Viborg Museum, men også samarbejdspartnere fra universiteter og andre kulturinstitutioner.

Borgerinddragelse og testpiloter

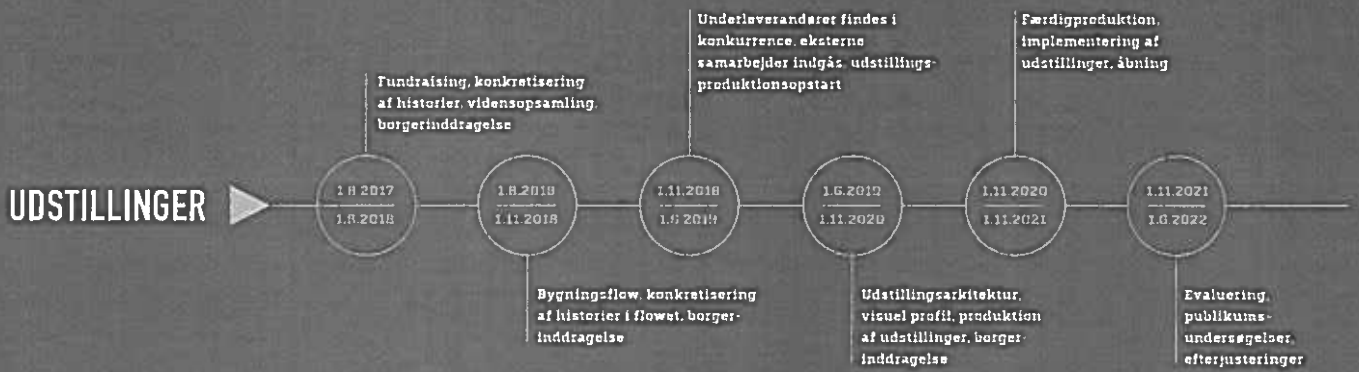
I årene frem mod 2021 gennemfører Viborg Museum et væld af borgerinddragende arrangementer. Med øje for vores definerede målgrupper inviterer vi grupper fra byens og kommunens erhvervs- og foreningsliv ind på museet eller

kommer ud til dem for at involvere dem i udviklingen af vores kommende udstillinger. Formålet er at opnå så mange kvalificerende input som muligt fra en så bred sammensætning af målgrupperne som muligt. Formålet er desuden at skabe bred opbakning og medejerskab til det nye museum.

Processen begyndte i 2016, og som udviklingen skrider frem, ændrer formål og indhold i arrangementerne sig også. Derfor vil borgerinddragelsen i den sidste del af processen i højere grad handle om at teste konkrete udstillingsideer og produktioner.

PROCES OG TIDSPLAN

BUDGETTER

Udviklingen af det nye Viborg Museum er sikret et solidt fundament i kraft af Viborg Kommunes stærke engagement i projektet. Viborg Kommune har investeret i købet af den kommende museumsbygning, finansierer reno-
veringen af bygningen, ligesom Viborg Kommune har investeret i en ny
magasinbygning, således at museets samling er sikret optimale forhold i
fremtiden. Det samlede museumsprojekt beløber sig til kr. 107 mio., hvoraf
Viborg Kommune og Viborg Museum forlods har investeret og forpligtet sig
til kr. 74 mio., eller 69% af det samlede investeringsbehov.

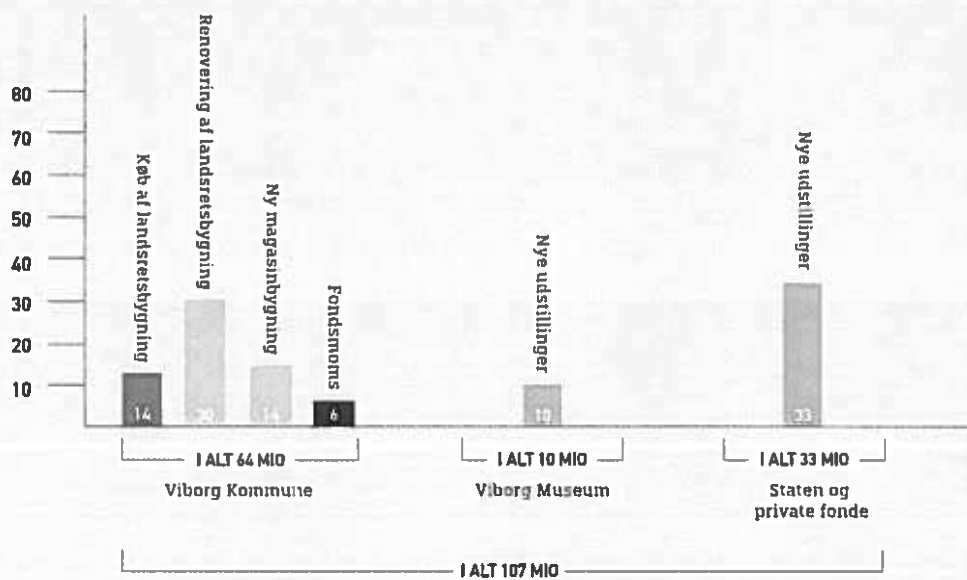
Driften af det kommende Viborg Museum er ligeledes sikret. Å forhånd
Den eksisterende drift af museet overføres til det nye Viborg Museum, og
de nødvendige ekstra driftsmidler hentes via en realistisk forventet egen
indtjening og garanteres i øvrigt af Viborg Kommune.

> BUDGET FOR UDSILLINGER OG BYRUMSFORMIDLING

	KYVIST	YIBORG KOMMUNE	YIBORG MUSEUM, EGNE TIMER	YIBORG MUSEUM, OPSPARERE NICLER	I ALT
TJENESTYDELSER					
Udvikling og design af udstilling, arkitekt	2.000.000				2.000.000
Indholdsproduktion	2.200.000		3.300.000		5.500.000
Grafisk design	500.000				500.000
Lysdesign	600.000				600.000
Lyddesign	300.000				300.000
Animation, film og digitalt indhold	5.000.000				5.000.000
Oplevelsesdesign, scenograf	600.000				600.000
Digital projektledelse	900.000				900.000
Genstande, konservering og montering	800.000		500.000		1.300.000
Skrift			275.000		275.000
Administration	250.000		500.000		750.000
Projektledelse			1.050.000		1.050.000
Teknik, IT, el	800.000		300.000		1.100.000
Snedker-arbejde m.m.	800.000				800.000
Opsætning, montering	250.000		500.000		750.000
Kommunikation og markedsføring	150.000		500.000		650.000
Samgriiddragelse			775.000		775.000
Oversættelse	250.000				250.000
Uforudsete udgifter	425.000			825.000	1.250.000
Brugerundersøgelser og efterjusteringer	750.000		250.000		1.000.000
I alt tjenesteydelser	16.075.000		6.050.000	825.000	24.950.000
MATERIALER M.M. EKSKL. MOVS					
Belysning	2.250.000				2.250.000
IT Hardware og installation	4.000.000				4.000.000
Montrer	2.500.000				2.500.000
Materialer, moduler mv.	2.500.000				2.500.000
Bygning af modeller m.m.	400.000				400.000
Læringsmaterialer	200.000				200.000
Grafiske materialer, tryksager, skilte	825.000				825.000
Rejser, transport og forsikring	750.000				750.000
Interior udstillinger, møbler m.m.	200.000				200.000
Interior foyer, butiksinretning	500.000				500.000
Uforudsete udgifter				800.000	800.000
I alt materialer m.m.	14.125.000			800.000	15.025.000
BYRUMSFORMIDLING					
Animationsklakkerter	1.800.000				1.800.000
Research og projektledelse	1.100.000				1.100.000
I alt byrumsformidling	2.900.000				2.900.000
Forsømskift af		5.800.000			5.800.000
Samlet finansiering	33.100.000	5.800.000	6.050.000	1.725.000	44.675.000

> FINANSIERINGSBUDGET

Finansieringsbudget afrundet i mio. kr., Nyt Viborg Museum

KOMMUNIKATIONSPLAN

I perioden 2018-21 arbejder Viborg Museum med en klar kommunikationsstrategi, der skal skabe bedst muligt kendskab til det nye museum. Vi vil også have en åben proces omkring museets flytning, udvikling af nye udstillinger og indretning af det nye museum, og vi vil have museets mange interessenter til at bidrage og få medejerskab til projektet samt opnå positive forventninger til det nye museum.

Centrale budskaber

1. Viborgs historie er vigtig Danmarkshistorie, som står ufortalt. Der er behov for at fortælle denne historie i et nyt museum.
2. Det kommende Viborg Museum er et nyt og ambitiøst museums-koncept, som viser fremtiden for de lokalhistoriske museer i Danmark.
3. Udstillingerne i det nye Viborg Museum bliver en underholdende oplevelse for en bred målgruppe.
4. Arbejdet med de nye udstillinger, flytning og indretning af nyt museum er en kompleks opgave for mange forskellige professionelle fagligheder.
5. Viborg Museum er en del af et stort udviklingsprojekt omkring Domkirke kvarteret.

> KOMMUNIKATIONSPLAN

Målgrupper og kanaler

1

TILSKUDSGIVERE

(kommune, stat, fonde, sponsorer)

- Medvirksomhed
- Lokale, regionale og landsdækkende medier med klummer, kronikker, artikler, indslag
- Prospekt og projektbeskrivelse
- Sociale medier
- Hjemmeside

2

KULTURINSTITUTIONER DANMARK

- Samarbejdsprojekter
- Faglige netværk
- Prospekt
- Hjemmeside
- Nyhedsbreve
- Sociale medier

3

BØRGERE VIBORG KOMMUNE

- Borgerinddragelse
- Løbende formidlingsaktiviteter
- Lokale og regionale medier med klummer, kronikker, artikler, indslag
- Prospekt
- Hjemmeside
- Sociale medier
- Nyhedsbreve

4

BØRGERE DANMARK

- Landsdækkende medier med kronikker, artikler og indslag
- Hjemmeside
- Sociale medier

Fra: Michael <michael@nukiga.dk>
Sendt: 16. august 2019 11:39
Til: Caspar Ryttergaard <cr@kulturmodet.dk>
Emne: Foretræde for kulturudvalget

Til rette vedkommende

Vi vil gerne have muligheden for at få foretræde og har medsendt en kort pitch, som vi håber at i også finder interessant.

Vi glæder os til at høre fra jer

Med venlig hilsen
Michael Skaarup
Projektkonsulent

Ph. +45 31 59 01 02
michael@nukiga.dk
NUKIGA
Dalgas Avenue 52
8000 Aarhus C

NUKIGA

Siden 2016 har NUKIGA givet grønlandske kunstnere og iværksættere en arena til eksponering af kunst, kultur og erhverv, i forhold til både Danmark og de internationale markeder. Vi arbejder på at styrke samarbejdet mellem dansk og grønlandsk kultur- og erhvervsliv, med det formål at skabe international opmærksomhed om Grønland og øge mulighederne for vækst og udvikling.

Gennem kulturelle og erhvervsfokuserede aktiviteter og projekter giver NUKIGA plads til de vigtige historier fra det grønlandske vækstlag og skaber samtidigt et solidt grundlag for samarbejder baseret på viden, dialog, respekt og ligeværd på tværs af grønlandske, danske og internationale aktører.

Det er et nødvendige udgangspunkt, for at skabe større viden om Grønlands potentialer internationalt, og facilitere muligheden for en øget eksponering af grønlandsk kunst og kultur og grønlandske produkter og iværksættere.

Kunsten og kulturen kan noget helt særligt som politik, historie, undervisning og andre formidlings- eller kommunikationskanaler ikke kan. Kunsten og kulturen kan frembringe følelser i os og inspirere os, og fortælle om en generations oplevelser og tanker ud fra et enkelt billede, figur, sætning eller sang. Kunsten og kulturen er med til at skabe selvværd, selvtillid, samhørighed og identitet for en eller flere generationer, og den kan hjælpe os med at huske og opleve vores fælles erindring på en sanselig måde, og vise et mere mangfoldigt billede af samfundene og deres indbyrdes relationer. Og den kan være med til at nedbryde fordomme.

Med vores arbejde ønsker vi at skabe opmærksomhed på de muligheder vi har, når vi arbejder med kunst, kultur og udstillinger om rigsfællesskabet i Danmark. Men for at kunsten og kulturen skal kunne opfylde al det potentiale, den indeholder, skal der vel at mærke være plads på de museer, de festivaler og de institutioner, her i landet, der tegner den nutidige, moderne og anerkendte kunst, musik og kultur.

For vi tror på at bruge kunsten og kulturen til at blive klogere på hinanden i rigsfællesskabet, så vi om et antal år kan genkende hinandens fortællinger, tegn og identiteter og føle en form for forståelse og samhørighed. .

NUKIGAs egen produktionsaktiviteter dækker over alt lige fra koncerter, gastronomi, debatarrangementer og erhvervsdage, som har et fælles udgangspunkt i de gode fortællinger fra Grønland.

Vi vil gerne modtage og bidrage med inputs til hvordan at moderne kunst og kultur aktivt kan bruges til skabe, og styrke, større samhørighed i rigsfællesskabet

Fra: Miriam Katz - Bkf <mk@bkf.dk>
Sendt: 14. august 2019 14:41
Til: Caspar Ryttergaard <cr@kulturmodet.dk>
Emne: forslag til foretræde for Kulturudvalget

Hej Kulturmødet

I Billedkunstnernes Forbund har vi netop [offentliggjort](#) et forslag til en politisk Handlingsplan for Billedkunst, som i 4 hovedpunkter beskriver, hvad vi mener, bør gøres for at styrke billedkunstområdet. Forslaget er sendt til Kulturminister Joy Mogensen i denne uge.

Det vil være oplagt for Kulturudvalget, mener vi, på Kulturmødet at få mulighed for at høre mere om tankerne i vores forslag, så vi i den kommende tid sammen med politikerne kan udvikle nye tiltag på billedkunstområdet. Det er vigtigt at styrke billedkunstens rammer, ikke kun for kunstnernes skyld, men fordi alle borgere i hele landet vil få glæde af, at kunsten og kunstnernes kompetencer når bredere ud i hele samfundet, end det sker i dag. Det vil vi gerne fortælle Kulturudvalget og publikum mere om på Kulturmødet!

Jeg vedhæfter BKF's nye Handlingsplan for Billedkunst, men I kan også læse den online [her](#)

Hvis vi får foretræde for udvalget, er det BKF's formand Nis Rømer og næstformand Camilla Nørgaard, der repræsenterer forbundet. Håber at høre fra jer!

Vh Miriam

Miriam Katz, kommunikationsmedarbejder

Billedkunstnernes Forbund
Danish Visual Artists

Vingårdstræde 21, 1. th.

1070 København K

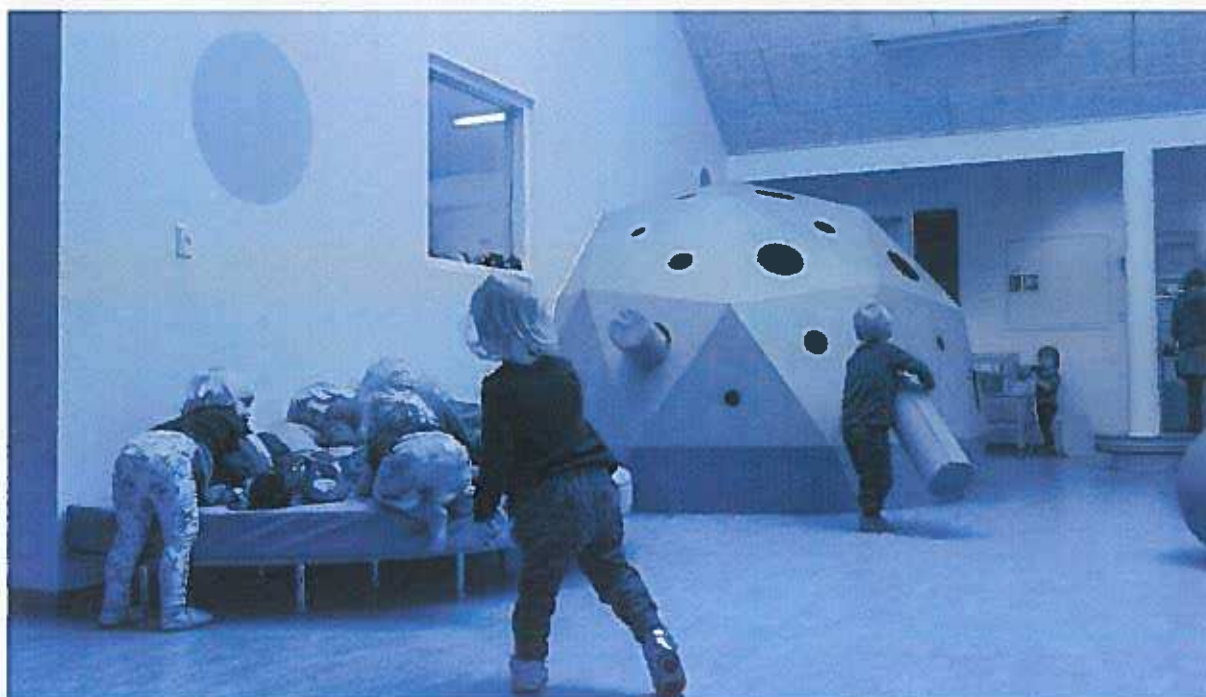
+45 33 12 81 72 / mobil +46 730 76 73 63

www.bkf.dk

Styrk kunstens rammer - til gavn for hele samfundet

HANDLINGSPLAN FOR BILLEDKUNST: Billedkunstneres Forbund (BKF) arbejder for en ambitiøs og visionær kulturpolitik på billedkunstrådet. Vi har følgende konkrete forslag til at styrke kunsten i hele landet:

#1 Sådan får vi kunsten ud i hele landet: Moderniser kunstcirkulæret

Det statslige kunstcirkulære bør udvides, så det både omfatter bygge- og anlægsarbejde. Og gøres mere smidigt, så kunst af høj kvalitet når ud der, hvor borgerne færdes i hverdagen. Desuden bør kommunerne forpligtes til at medtænke kunsten. Enkelte kommuner gør det allerede, bl.a. Aarhus, hvor kommunens billedkunstudvalg igangsætter kunstneriske udsmykninger i f.eks. skoler, plejehjem og børnehaver, som her Børnehuset Ole Rømer, der er udsmykket af billedkunstner Bodil Sohn.

BKF foreslår:

- Udvid det statslige kunstcirkulære, så det fremover ikke kun omfatter byggeri, men også anlægsarbejde. Sker det, kan procentsatsen til gengæld sættes ned fra de nuværende 1,5 til 0,5.
- Gør cirkulærets bestemmelser om, hvor kunsten skal placeres, mere fleksible, så kunsten kommer ud der, hvor den er mest relevant i borgernes hverdag. F.eks. bør midler genereret fra anlæg af motorveje kunne bruges til at integrere kunst i offentlige myndigheders selvbetjeningsportaler og i andre velfærdsløsninger.
- Lad cirkulæret omfatte alle aktieselskaber med statslig andel, ikke kun aktieselskaber med statslig majoritet.
- Forpligt regioner og kommuner til at følge samme praksis som staten på dette område.

Et opdateret, tidssvarende kunstcirkulære vil give flere borgere i hele landet mulighed for at opleve alt det, kunsten kan give os: Nye erkendelser, meningsfulde møder og æstetiske oplevelser i vores fælles, offentlige rum.

#2 Sådan styrker vi børns og unges møde med billedkunsten

Ligestil billedskoler med musikskoler. Styrk billedkunstoffaget, også på folkeskolens ældste trin. Brug billedkunstnere som undervisere. Udvid Huskunstnerordningen. Det er nogle af BKF's forslag på billedkunstområdet for børn og unge. Foto: Huskunstnerprojekt af billedkunstner Lilibeth Cuenca Rasmussen med elever fra Aarhus Statsgymnasium. Foto: Elisabeth Hjortshøj Thostrup.

BKF foreslår:

- Giv billedskolerne og de billedkunstneriske grundkurser (BGK) en lovramme og statstilskud, sådan som det sker på musikområdet, så alle børn og unge i hele landet får mulighed for at møde den professionelle billedkunst, lære om kunstneriske arbejdsprocesser og afprøve deres talent.
- Alle børn skal møde en professionel arbejdende billedkunstner i løbet af deres skolegang. Det kan gøres ved at udvide Huskunstnerordningen og inddrage kunstnere som undervisere i daginstitutioner, folkeskole og gymnasium.
- Samarbejd med Undervisningsministeriet, så billedkunstoffaget styrkes kvalitativt og timemæssigt, både i læreruddannelsen og i folkeskolen. Og gør billedkunst obligatorisk på grundskolens ældste trin.

Landets selvejende og kommunale billedskoler drives på usikre kommunale og private midler, og har ingen fælles lovramme, der kan sikre standarder for undervisningskvalitet og for underviseres arbejdsvilkår. Til sammenligning er landets musikskoler statsstøttede og har egen lovgivning, der bl.a. sikrer fælles standarder for læreplaner og refusion af lærerlønninger.

I folkeskolen ses billedkunst stadig primært som et 'småbørnsfag' og udbydes derfor kun obligatorisk til 6. klasse og derefter som valgfag. Men billedkunst er et centralt dannelsesfag med mange muligheder for fordybende, tværfagligt samarbejde, også i folkeskolens ældste klasser. I Huskunstnerordningen, hvor kunstnere fra alle kunstarter samarbejder med elever i længere projektfølger, er billedkunstnere da også den mest efterspurgte faggruppe.

#3 Sådan får vi fremtidens kunstattalenter ud over rampen

BKF's Kunstnerassistent-ordning giver nyuddannede kunstnere en god start i arbejdslivet som assistenter for ældre, etablerede kolleger. Ordningen er brugt med stor succes i Norge og kan herhjemme opskaleres i regi af f.eks. Statens Kunstfond. Foto: Karl Isakson.

BKF foreslår:

- Indfør Kunstnerassistentordning – f.eks. i regi af Statens Kunstfond - efter norsk forbillede, hvor nyuddannede kunstnere kan lære forretningsforståelse, internationalt netværksarbejde mm. af etablerede kunstnere. Det kan give flere kunstnere, der arbejder internationalt, i større skala og med stærkere gennemslagskraft. BKF har i 2017-18 selv lanceret en kunstnerassistentordning som pilotprojekt og kan bidrage med viden om velfungerende formater og konkrete erfaringer.
- Styrk landets tre kunstakademier, der har været økonomisk hårdt pressede i en årrække. Giv provinsakademierne mulighed for at akkreditere på Masterniveau.
- Skab mulighed for praksisbaseret, kunstnerisk forskning (kunstner Ph.d.) på akademierne.

Yngre og nyuddannede billedkunstnere har høj ledighed og lave indkomster, fremgår det af bl.a. forskningsprojektet *Billedkunstens Økonomiske Rum* (Copenhagen Business School, 2018). For at undgå at tabe kommende kunstnergenerationer på gulvet, skal vi gøre det muligt for flere unge kunstnere at skabe sig en levevej i faget.

Aktiv investering i fremtidens kunstattalenter er afgørende, både for udviklingen af det hjemlige kunstliv og for at sikre, at Danmark også fremover har en plads på den globale kunstscene.

#4 Løft det politiske medansvar for et bæredygtigt udstillingsliv

I et bæredygtigt udstillingsliv arbejder kunstnere under ordnede forhold, og kunstnerisk talent sættes bedst muligt i spil. Offentligt støttede kunstinstitutioner bør forpligtes til at betale udstillende kunstnere honorar, og på at formulere ligestillings- og inklusionspolitikker. Foto: Jakob Dall.

BKF foreslår:

- Forpligt offentligt støttede kunstinstitutioner til at betale kunstnerhonorar
- Forpligt offentligt støttede kunstinstitutioner til at udarbejde ligestillingspolitikker for indkøb og visning af kunst.
- Se f.eks. nye forsøg i Københavns Kommune, der på forskellig vis søger at forpligte byens kulturliv på dels kunstnerhonorar, dels ligestilling og mangfoldighed.
- Kig også til vores nordiske naboer: Sverige og Norge tager politisk medansvar for at skabe en bæredygtig udstillingsøkonomi i kunstlivet. I begge lande har politikerne afsat (midlertidige) puljer til kunstnerhonorar, som statsstøttede kunstinstitutioner kan få del i til aflønning af udstillende kunstnere.

Ca. halvdelen af de kunstnere, der har udstillet på statslige og statsstøttede kunstinstitutioner de seneste år, har finansieret det meste af udstillingsarbejdet af egen lomme. To tredjedele af kunstnerne har ikke fået honorar af udstillingsstedet, og hele 80 procent har ikke modtaget støtte til produktion af nye værker fra museet eller kunsthallen.

Det viser en undersøgelse i 2019, foretaget af Billedkunstnernes Forbund i samarbejde med UKK - Organisationen for Kunstnere, Kuratorer og Kunstformidlere samt Danske Billedkunstneres Fagforening.

BKF forhandler pt med kunstlivets organisationer om at nå frem til fælles aftaler om kunstnerhonorar til udstillende kunstnere, men kunstinstitutionernes budgetter er pressede efter en lang årrække med besparelser, og deres brancheorganisationer har ikke mandat til at forhandle fælles honoraraftaler på plads.

Det politiske medansvar bør løftes, så vi sammen kan skabe et bæredygtigt udstillingsliv, f.eks. med særlige puljer til kunstnerhonorar, som Sverige og Norge har gode erfaringer med.

#5 Brug kunsten bredere – baggrund for BKF's Handlingsplan for Billedkunst

Tænk kunsten ind i alle politikområder og inddrag kunsten og kunstnerne i udvikling af kvaliteten af både den offentlige og private sektor. Her ses kunstnerisk udsmykning af tunnel i Gersagerparken af Karoline H. Larsen og Helle Hove, udført i samarbejde m. lokale beboere. Foto: Thomas Arnbo.

BKF foreslår:

- Lad os sammen udvikle indhold til en handlingsplan for billedkunst, der styrker kunstnerens arbejdsvilkår og inddrager kunsten bredere i hele samfundet.
- Det vil gavne borgere i hele landet, at kunstens vilkår forbedres. Politiske strategier og fokuserede midler til kunst er ganske enkelt en god samfundsinvestering.

BKF opfordrer kulturministeren og regeringen til at engagere sig aktivt i billedkunstområdet og skabe nye, positive tiltag i lighed med foregående års handlingsplaner for musik og scenekunst. Samtidig peger vi på inspirerende ordninger i Sverige og Norge, hvor kunst- og kulturpolitikken har en langt stærkere rolle.

Kunsten har først og fremmest værdi i sig selv, men visionær kulturpolitik og offentlig kunststøtte er også effektive samfundsøkonomiske investeringer: Tal fra Erhvervsministeriets Vækstteam for Kreative Erhverv viser, at kreative erhverv omsætter for 234 milliarder kroner, fylder 6 milliarder i statskassen og beskæftiger 79.000 personer (2018). At offentlig kunststøtte nyder folkelig opbakning, fremgik af en undersøgelse fra Mandag Morgens Tænk tank (2019).

Kunsten og kunstnere skaber betragtelige indtægter i kultursektoren. Det står i kontrast til, at størstedelen af landets professionelle kunstnere stadig lever med indkomster under dagpengeniveau. Og at mange – også offentlige – opdragsgivere forventer, at kunstnerne arbejder gratis. Der kan en handlingsplan for billedkunst gøre en forskel.

Hej

Måske er det for sent at melde sig på banen for foretræde for Folketingets Kulturudvalg...men vi prøver alligevel.

Vi vil gerne præsentere Den Rullende Koncertsal – Klassisk Musik for Børn og Bamser i hele landet. Vi er repræsenteret på Kulturmødet på Kirketorvet.

Foreningen GENKLANGE har skabt en Rullende Koncertsal, der nu gør det muligt at få den klassiske musik og kultur ud til hele landet. Det er et omfattende problem for mange institutioner og private, der bor i Danmarks yderområder, at der ikke er ligeså mangfoldig en vifte af kulturtilbud som i storbyerne. Det har GENKLANGE nu en løsning på, da Den Rullende Koncertsal kan stilles op alle steder, idet den er forsynet med strøm og toilet.

Koncerterne bliver spillet af professionelle musikere, der, i samarbejde med GENKLANGE, skaber koncerter i børnehøjde med plads til madpakker, dansende fødder og pludselige toiletbesøg. Derved skaber GENKLANGE også en ny platform for professionelle musikere rundt om i landet.

GENKLANGE har arbejdet med at udbrede den klassiske musik til børn siden 2015 og har vundet flere priser for sit arbejde, blandt andet P2 Ildsjælsprisen i 2016.

Jeg vedhæfter invitation til Den Rullende Koncertsal på Kulturmødet Mors 2019.

Læs eventuelt mere på www.genklange.dk

Tak 😊

Musikalske hilsner fra

Gabriella Maria Meinert-Medici

www.genklange.dk

Onsgårdsvej 23, 2900 Hellerup

Tlf. 5122 1538

Foreningen GENKLANGE – klassisk musik for børn

Koncerter, workshops, butik, blog og leg

Kom til dejlig musik og hygge i Den Rullende Koncertsal

(Børnenes helt egen koncertsal)

Sted: Kirketorvet, Nykøbing Mors, Kulturmødet 2019

Tid: Torsdag 15.30 - Premiere på Den Rullende Koncertsal ved Asynja Saxophone Quartet.

Øvrige koncerter:

Torsdag kl. 17.00 Morsø Suzuki Skole.

Fredag kl. 10.30 Asynja Saxophone Quartet

Fredag kl. 15.30 Pernille Bruun og Balder Neergaard.

Lørdag kl. 10.30 Morsø Suzuki Skole

Lørdag kl. 12.30 Pernille Bruun og Balder Neergaard.

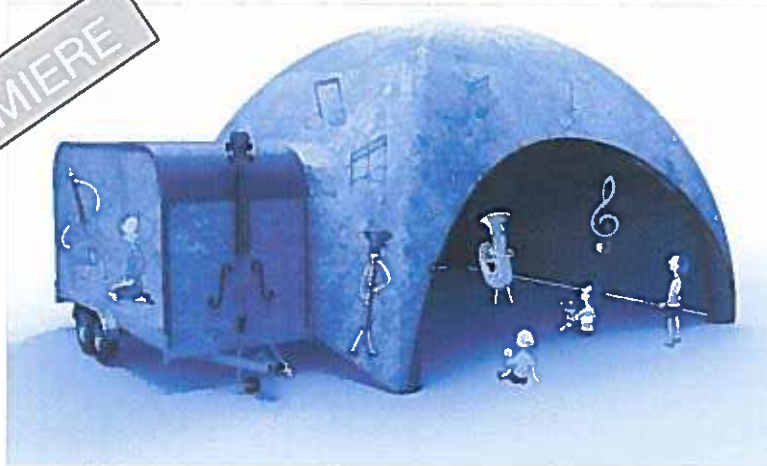
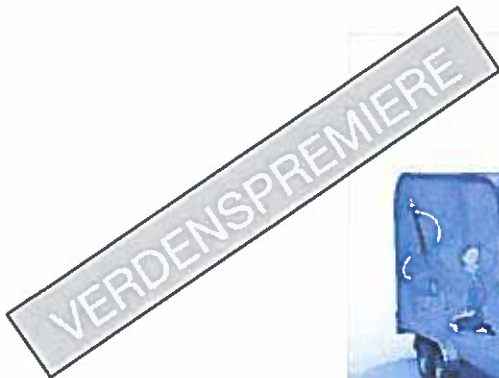
**Imellem koncerterne er der
musikalsk perlehygge i
samarbejde med Hama Perler.**

Koncertsalen har åbent torsdag d. 22/8 kl. 15 - 19, fredag kl. 10 - 18, lørdag kl. 10 - 15

Så kom forbi, når I kan - vi glæder os til at se jer!

Foreningen GENKLANGE er henrykte over at præsentere en helt ny platform for klassisk musik til børn. Den Rullende Koncertsal skal udvide samarbejdet med klassiske musikere landet over og tilbyde klassiske koncerter til børn og bamser i alle landets hjørner.

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

Foreningen Genklange arbejder for udbredelsen af klassisk musik i børnehøjde, og vi stræber efter at gøre den klassiske musik til en naturlig del af børns opvækst.

Musikalske hilsner fra Gabriella Meinert-Medici, leder af GENKLANGE

